

UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Bilans novčanih tokova

Napomene uz finansijske izvještaje za 2018. godinu

1-47

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима и Управном одбору Друштва Униqa Životno osiguranje a.d. Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva Unija Životno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans novčanih tokova za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo uslijed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i važećom revizorskom regulativom Crne Gore. Ova regulativa zahtijeva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjuvanjima sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog uslijed pronevjere ili greške. Pri procjeni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Društva u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva. Revizija takođe obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opštег prikaza finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koji smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj društva Unija Životno osiguranje a.d. Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Izvještaj o godišnjem izvještaju menadžmenta

Naše mišljenje na finansijske izvještaje ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta.

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta u materijalno značajnim aspektima konzistentan sa informacijama u finansijskim izvještajima, sa našim znanjem stečenim tokom revizije, ili se pak čini da je, u materijalno značajnom pogledu, pogrešno prikazan.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore, takođe smo u obavezi da damo mišljenje da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

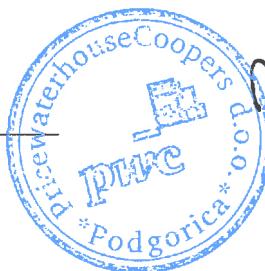
Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju, godišnji izvještaj menadžmenta je:

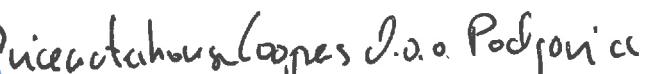
- sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i
- konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja o poslovanju Društva i njegovom poslovnom okruženju, stečenom tokom obavljanja revizije, nismo uočili materijalno značajne pogrešne prikaze u godišnjem izvještaju menadžmenta.

Biljana Bogovac

Ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

Podgorica, 12. april 2019. godine

Naziv društva za osiguranje: UNIQA životno osiguranje
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: životno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6511

BILANS STANJA
 od 01.01.2018. do 31.12.2018.

AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)	3.10,15	8.104	6.735
000	A.1.Gudvil			
002,003,004	A.2.Druga dugoročna nematerijalna imovina	3.10,15	125.220	122.219
005,006	A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska razgraničenja			
008,009	A.4.Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)	3.10,15	(117.116)	(115.484)
	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	3.11,16	102.312	98.853
010	B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.11,16	2.247	2.247
011, 012	B.2.Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.11,16	191.173	166.860
013	B.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
014,015, 016	B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji			
019	B.5.Isprawka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (+/-)	3.11,16	(91.108)	(70.254)
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	3.12,17	8.160.740	9.547.736
	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	3.12,17	8.160.740	9.547.736
020,030,040,050,060,070	C1.1.Hartije od vrijednosti	3.12,17	8.160.740	9.547.736
021,031,041,051,061,071	C1.2.Obveznice,odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti			
022,032,042,052,062,072	C1.3.Akcije			
023,033,043,053,063,073	C1.4.Ulaganja u investicione fondove			
024,034,044,054,064,074	C1.5.Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja			
025,035,045,055,065,075	C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
026	C1.7.Udjeli i učešća u društvinama			
027	C1.8.Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja			
028,036,046,056,066,076	C1.9 Izvedeni finansijski instrumenti			
029,037,047,057,067,077	C1.10 Druga dugoročna finansijska ulaganja			
038,048,058,068,078	C1.11 Stalna imovina koja se drži za prodaju			
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
080,081,083,084,085	C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana			
082	C2.2.Depoziti kod grupe banaka,kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka			
086,087	C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
	D.Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)	3.12,17,18	2.642.646	792.209
180,182,184	D.1.Hartije od vrijednosti	3.12,17	1.972.646	40.779
181,183,185	D.2.Kratkoročni depoziti kod banaka	3.12,18	670.000	751.430
186	D.3.Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja			
	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)	3.12,19,20	167.955	278.363
11	E.1 Gotovinska sredstva	3.12,19	46.622	152.033
	E.2 Kratkoročna potraživanja	3.12,20	121.333	126.330
12	E.2.1.Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	3.12,20	73.506	80.884
13	E.2.2.Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja			
14	E.2.3.Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	3.12,20	5.109	10.778
15	E.2.4.Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja			
16	E.2.5.Kratkoročna potraživanja iz finansiranja	3.12,20	120	
17	E.2.6.Druga kratkoročna potraživanja	3.12,20	42.598	34.668
310,311,319,320,321,329	E.3 Zalihe materijala i sitnog inventara			
192	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama			
190, 193, 194, 195, 196, 198	G. Aktivna vremenska razgraničenja	21	340.906	325.228
090	G.1 Odloženi troškovi sticanja osiguranja			-
	G.2 Ostala aktivna vremenska razgraničenja	21	340.906	325.228
	H. Odložena poreska sredstva	3.18,14	13.868	13.868
	UKUPNO AKTIVA		11.436.531	11.062.992

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	
	A. Osnovni kapital (A.1+A.2)			
900	A.1 Akcijski kapital-obične akcije		3.13.3.14.22	5.225.837
901	A.2 Akcijski kapital-povlašćene akcije		3.13.3.14.22	5.225.837
	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)		3.13.3.14.22	(1.722.441)
910	B.1 Kapitalne rezerve			
911	B.2 Rezerve iz dobiti			
	B.2.1 Zakonske rezerve			
	B.2.2 Rezerve ze sopstvene akcije			
	B.2.3 Statutarne rezerve			
	B.2.4 Ostale rezerve iz dobitka			
919	B.3 Sopstvene akcije			
940-949	B.4 Revalorizacione rezerve			
	B.5 Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)	22	(1.722.441)	(1.744.422)
920-925	B.5.1 Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)	22	(1.842.461)	(1.884.479)
921-926	B.5.2 Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)	22	120.020	140.057
	C.Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)	23	7.534.874	7.136.016
	C.1 Bruto tehničke rezerve		83.111	69.112
980	C.1.1 Bruto prenosne premije		3.15,23	24.569
982	C.1.2 Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		3.16,4,23,23,1	32.359
983	C.1.3 Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete		3.16,4,23,23,1	26.183
984	C.1.4 Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta			12.933
985	C.1.5 Bruto rezervisanja za izravnanje rizika			
981, 986,987,988,989	C.1.6 Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja			
	C.2 Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	3.17,23,23,2	7.449.594	7.064.540
970	C.2.1 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja	3.17,23,23,2	7.083.961	6.750.710
971	C.2.2 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik ulaganja			
972,973	C.2.3 Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička rezervisanja			
974	C.2.4 Bruto rezervisanja za učešće u dobiti	3.17,23,23,2	365.633	313.830
	C.3 Ostala rezervisanja	3.19,23	2.169	2.364
960	C.3.1 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	3.19,23	2.169	2.364
961,962,963,967	C.3.2 Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
	D. Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	3.12,24	277.378	335.121
22	D.1 Kratkoročne obaveze iz neposrednog poslova osiguranja	3.12,24	81.492	66.731
23	D.2 Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja			
24	D.3 Kratkoročne obaveze za udjeli u iznosima šteta			-
25	D.4 Druge kratkoročene obaveze iz poslova osiguranja	3.12,24	120.805	113.715
26	D.5 Kratkoročne obaveze iz finasiranja			-
21	D.6 Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	3.12,24	2.020	629
27, 28	D.7 Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	3.12,24	73.061	154.046
	E. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)			
950.951	E.1 Obaveze prema bankama			
954	E.2 Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti			
952,953,955,956	E.3 Druge finansijske obaveze			
957	E.4 Obaveze za odloženi porez			
969, 298	F. Pasivna vremenska razgraničenja	25	120.883	110.440
	UKUPNO PASIVA		11.436.531	11.062.992

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Izvršni direktor: Mersija Hot

BILANS USPJEHA
 od 01.01.2018. do 31.12.2018.

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
I POSLOVNI PRIHODI (1+2)				
	1. Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3,4,8	1.863.594	1.888.795
750	1.1 Obračunate bruto premije osiguranja	3,4,8	1.846.828	1.876.410
752	1.2 Primljene premije saosiguranja		1.905.092	1.922.708
753	1.3 Primljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije			
754	1.4 Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja			
755	1.5 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	3,4,8	(58.871)	(47.432)
756	1.6 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)	3,4,8	607	1.134
757	1.7 Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)			
758	1.8 Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)			
	2. Neto prihodi od ostalih usluga		16.766	12.385
760	2.1 Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja			
764	2.2 Prijed od ukinih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja		195	
768	2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi			
769	2.4 Prihodi od drugih usluga		16.571	12.385
II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)				
	1. Rashodi naknada šteta	3,5,9	960.970	548.792
400	1.1 Obračunate bruto naknade šteta	3,5,9	921.973	532.821
401	1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta*	3,5,9	28.202	18.520
402	1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja			
403	1.4 Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			
404	1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	3,5,9	(3.811)	(12.051)
405	1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	3,5,9	1.356	11.266
406	1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)			
407	1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	3,5,9	13.250	(1.764)
408	1.9 Umanjenje za udjele saosiguravala i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete			
409	1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
	2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	3,6,10	287.015	650.199
410, 411	2.1 Promjene rezervisanja za bonusе i popuste i storno (+/-)			
412,413,414	2.2 Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)	3,6,10	287.015	650.199
415	2.3 Promjena rezervisanja za izravnanje rizika (+/-)			
416.417	2.4. Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)			
418.419	2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)			
	3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3,7,11	89.600	77.861
420	3.1 Troškovi za preventivu			
421	3.2 Vatrogasni doprinos			
422	3.3 Garantni fond			
423	3.4 Troškovi nadzornog organa	3,7,11	18.860	18.196
424	3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	3,7,11	7.904	18.196
429	3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja	3,7,11	62.836	40.419
460	3.7 Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja	3,7,11		1.050
463	3.8 Rezervacija za onerozne (štetne) ugovore			
462.469	3.9 Druge rezervacije			
	III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)		526.009	611.943
	IV TROŠKOVI PROVOĐENJA OSIGURANJA (1-2+3+4+5+6+7-8)*	3,8,12	837.721	876.866
440	1. Troškovi sticanja osiguranja	3,8,12	388.009	348.288
441	2. Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja			-
45	3. Amortizacija	3,8,12	15.114	15.243
	4. Troškovi rada	3,8,12	291.672	287.377
	4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	3,8,12	148.180	177.285
473.474.477	4.3 Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	3,8,12	94.101	100.809
479	4.5 Drugi troškovi rada	3,8,12	49.391	9.283
	5. Materijalni troškovi	3,8,12	5.205	9.522
432	5.1 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklajivanje	3,8,12	1.468	50
	5.2 Troškovi kancelarijskog materijala	3,8,12	57	2.340
433	5.3 Troškovi energije	3,8,12	3.208	2.324
	5.4 Drugi troškovi materijala	3,8,12	472	4.808
	6. Ostali troškovi usluga	3,8,12	159.422	227.038
	6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu, intelektualnih usluga - zajedno sa dažbinama, koje idu na teret preduzeća)	3,8,12	91.451	152.283
4420, 4430	6.2 Zakupnine	3,8,12	8.941	18.162
	6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	3,8,12	16.131	15.016
447	6.4 Premije osiguranja	3,8,12	540	596
448	6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	3,8,12	4.076	-
446	6.6 Troškovi drugih usluga	3,8,12	38.283	40.981
	7. Drugi troškovi	3,8,12	5.377	7.649
706	8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	3,8,12	27.078	18.251
	V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)		(311.712)	(264.923)

VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)			3.9,13	431.732	410.345
1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve			3.9,13	297.576	269.140
770 1.1 Prihodi od kamata			3.9,13	297.576	269.140
771 1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika					
772 1.3 Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza					
774 1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku					
775 1.5 Pozitivne kursne razlike					
773, 776, 777, 778,779,780,781, 782	1.6 Drugi prihodi				
2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve					
730 2.1 Rashodi od kamata					
732 2.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza					
734 2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti					
735 2.4 Negativne kursne razlike					
731,736,737,738, 739	2.5 Drugi finansijski rashodi				
740,741,742,743, 744,745,746,	2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine				
3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)			3.9,13	297.576	269.140
4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi			3.9,13	153.252	141.205
770 4.1 Prihodi od kamata			3.9,13	139.165	138.283
772 4.2 Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza					
771,774 4.3 Drugi prihodi od ulaganja					
773 4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku					
775 ,776,777,779	4.5 Drugi finansijski prihodi				
780,781,782	4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine				
783, 784, 785, 786,787,788,789	4.7 Drugi prihodi		3.9,13	14.087	2.922
5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi			3.9,13	19.096	-
730 5.1 Rashodi od kamata					
732 5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza					
734 5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti					
731, 733, 736, 737, 738, 739	5.4 Drugi finansijski rashodi				
740,741,742,743, 744	5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina				
745,746,747	5.6 Rashodi za druge nekretnine				
748,749	5.7 Novčane kazne i odštete, drugi rashodi		3.9,13	19.096	
6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-5)				134.156	141.205
VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)				120.020	145.422
VIII POREZ NA DOBIT			14	-	5.365
820 1.1 Porez na dobit					
823 1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza					5.365
IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)			22	120.020	140.057
X RASPODJELA NETO DOBITI				-	-
830,831,832,833, 834,839	1. Raspodjela neto dobiti				
XI ZARADA PO AKCIJI					

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Uzvrsni direktor: Mersija Hot

Naziv društva za osiguranje: UNIQA Životno osiguranje
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: Životno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6511

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 od 01.01.2018. do 31.12.2018.

Pozicija	Uplaćeni kapital-ređovne akcije 5.225.837	Uplaćeni kapital-povlašćene akcije	Revalorizacijska rezerva - zemljište i građevinski objekti	Revalorizacijska rezerva - finansijska ulaganja	Ostale rezerve - revalorizacije	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak (1.742.033)	Ukupno (kapital i rezerve) 3.483.804
Stanje na dan 1. januar prethodne godine										
Ispravka greški prethodnog perioda										-
Promjena računovodstvenih politika										-
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Realizovani dobitci/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Ostali dobitci/gubici priznati direktno i kapitalu i rezervama										-
Dobitak/gubitak prethodnog perioda										-
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										-
Dividende										-
Prenos dobiti u rezerve										-
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	5.225.837									
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	5.225.837									
Ispravka greški prethodnog razdoblja										-
Promjena računovodstvenih politika										-
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										-
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Realizovani dobitci/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Ostali gubici/dobici priznati direktno i kapitalu i rezervama										-
Dobitak/gubitak tekućeg perioda										-120.020
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										120.020
Dividende										-
Prenos dobiti u rezerve										-
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	5.225.837									

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Izvršni direktor: Meyscha Hot

Naziv društva za osiguranje: UNIQA životno osiguranje
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: životno osiguranje
 Šifra djelatnosti: Podgorica

BILANS NOVČANIH TOKOVA
 od 01.01.2018. do 31.12.2018.

	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
	1	2	3	4
A Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti				
1 Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti			1.929.725	1.815.042
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			1.912.760	1.808.281
Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)			10.778	6.761
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda			6.187	
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda				
2 Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti			1.952.124	1.403.623
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			942.156	524.643
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)			33.090	27.908
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda			429.193	407.073
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina			46.718	0
Odlivi po osnovu zakupnina			18.566	14.244
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)			106.343	90.948
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja			376.058	338.807
Odlivi po osnovu vanrednih prihoda rashoda				
3 Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti			(22.399)	411.419
B Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja				
1 Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja			1.382.837	1.874.609
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti				
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti			503.471	640.609
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava				
Prilivi od zakupnina				
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja			879.366	1.234.000
2 Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja			1.465.849	2.908.303
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore			647.805	1.738.303
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori			790.728	1.170.000
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava			27.316	
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja				
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja			(83.012)	(1.033.694)
C Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja				
1 Prilivi iz aktivnosti finansiranja			0	709.563
Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala				
Priliv po osnovu dugoročnih kredita				
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita				
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja			709.563	
2 Odlivi iz aktivnosti finansiranja			0	0
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija				
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita				
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita				
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja			0	709.563
D Neto promjena gotovine			(105.411)	87.288
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA			46.622	152.033
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA			152.033	64.745

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Izvršni direktor: Mersija Hot

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2018. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Unija životno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") je osnovano kao Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje", Podgorica, a osnovali su ga "Zepter osiguranje" a.d., Beograd i fizičko lice Žarko Džomba iz Beograda u skladu sa Ugovorom o osnivanju od 11. novembra 2002. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Ministarstvo finansija, Rješenjem br. 02-3076/1 od 13. juna 2003. godine, izdalo je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 24. juna 2003. godine pod registsarskim brojem 4-0006984/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

U skladu sa promjenom u vlasničkoj strukturi osnivača Društva, dana 26. januara 2007. godine većinski vlasnik Društva je promenio ime iz "Zepter osiguranje" a.d. Beograd u Unija akcionarsko društvo za osiguranje, Beograd, što je registrovano 3. aprila 2007. godine u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici.

Na osnovu potvrde Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici br. 4-0006984/012 od 26. marta 2008. godine, Društvo je 15. februara 2008. godine promijenilo ime iz Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje" u Akcionarsko društvo za osiguranje „Unija životno osiguranje“. Vlasnici Društva su Unija International Beteiligungs GMBH, Austrija i Unija Životno osiguranje a.d. za osiguranje, Beograd.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi osiguranja života.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo je imalo 97 zaposlenih (2017: 106).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 ,19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12 , 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje („Sl. list RCG“ br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovoda (IFAC). Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnova za sastavljanje (nastavak)

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl.list CG“, br. 5/11).

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

- 1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.
- 2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS. Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2018. godine konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3 Korišćenje procjena i ključnih pretpostavki

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih. Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja.

Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2. nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2017. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji prepostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, primenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primijenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izveštaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se kao ugovori o osiguranju. Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opštih uslova, Grupa kao značajan osiguravajući rizik definiše mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenositi finansijski rizik.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Klasifikacija ugovora (nastavak)

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

Društvo u svom portfelju ima dugoročne ugovore o osiguranju (osiguranje života za slučaj doživljena i mešovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljena) i riziko osiguranja (osiguranja života za slučaj smrti) koja mogu biti i kratkoročna i dugoročna osiguranja.

3.3. Ugovori s obilježjima učestvovanja u dobiti

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu da sadrže obilježja učešća u dobiti. Ugovor s obilježjem učešća u dobiti je ugovorno pravo ugovarača polise na primanje dodatnih iznosa uz minimalna zagarantovana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti značajan dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka odluka ugovarača i koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene grupe ugovora ili određenog tipa ugovora; ili
- realizovanim i/ili nerealizovanim prinosima na ulaganja u određene vrste imovine osiguravača; ili
- dobiti ili gubitku osiguranika.

Element tih ugovora računovodstveno se evidentira kao prinos za diskrecioni bonus sve do raspoređivanja na ugovarača polise.

3.4. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja životnog osiguranja predstavljaju iznosi fakturisane premije, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Upravni odbor Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalna premija se odnosi na tehničku premiju, budući da Društvo, u skladu sa svojim internim aktima, ne izdvaja doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

3.5. Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa

Rashodi naknada šteta i ugovornih iznosa predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada štete, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za udio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja (dugoročna rezervisanja)

Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja se odnose na promjene matematičke rezerve. Matematička rezerva osiguranja života je obračunata Zillmer prospektivnom metodom u skladu sa principima aktuarske matematike.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

3.7. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja i druge rezervacije.

3.8. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, provizija zastupnicima za prodane premije osiguranja, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškovi pribave uključuju sve direktnе troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizije, te troškovi marketinga i ostale troškove koji se odnose na pribavu osiguranja. Troškovi provizije za životno osiguranje priznaju se po naplati i isplaćuju se avansno, što je u skladu s povezanim načelom priznavanja prihoda.

Društvo je u skladu sa ugovorima osoblja kao i ugovorima sa zastupnicima i posrednicima, a na osnovu klauzule ugovora o pravu Društva o povratu provizije ukoliko se raskine ugovor o osiguranju, izvršilo priznavanje avansno isplaćene provizije koja se odnosi na naredne obračunske periode. Troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za troškove provizija iz reosiguranja.

3.9. Finansijski prihodi i rashodi

Dobici od ulaganja obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva i vrijednosno prilagođavanje ulaganja.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovodenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvredenja.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Nematerijalna imovina (nastavak)

	Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6,5	15,38%
Ostala oprema	5 – 8	12,5 – 20%
Kancelarijski namještaj	8	12,5%
Kompjuterska i ostala oprema	4	25%

Upotrebni vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasificiše svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospijeća.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Krediti (pozajmice) i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Društva krediti i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrijedenja.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća

Ulaganja koja se drže do dospijeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća. Svaka prodaja ili reklassifikacija značajnijeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospijeća, uzrokovala bi reklassifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospijeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospijeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;
- ako postane vjerovatno da će dužnik otici u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima predužeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društa za osiguranje („Sl.list CG br. 77/10, 24/11 i 06/13) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društva.

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze i provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši automatski indirektni otpis tj. ispravku vrijednosti i to:

1. za potraživanja od dužnika s dočnjom od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
2. za potraživanja od dužnika s dočnjom od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
3. za potraživanja od dužnika s dočnjom od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospijeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cijelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno se prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorenih kamatnih stope.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čini akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i preneseni gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje na datum 31.12.2018. godine mora iznositi najmanje EUR 3.000.000.

Na dan sačinjanja finansijskih izveštaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3.15. Prenosne premije

Prenosne premije su dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosne premije se obrazuju izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja. Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosne premije utvrđuje ovlašćeni aktuar i iskazuje u okviru matematičke rezerve osiguranja života. Prenosna premija dopunskih osiguranja iskazuje se posebno u bilansima.

3.16. Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za prijavljene nelikvidirane štete, štete u sporu i nastale i neprijavljene štete. Iznos rezervacija se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Rezervisane štete (nastavak)

prijavljene nelikvidirane štete prema procijenjenim iznosima nelikvidiranih šteta nastalih do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine sredstava za prijavljene nelikvidirane štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine svake nelikvidirane štete.

Rezervisane nastale neprijavljene štete za dopunska osiguranja uz osiguranje života na kraju godine se obračunavaju primjenom metode lančane ljestvice (Chain Ladder), s tim što taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom tradicionalne metode obračuna nastalih neprijavljenih šteta. Rezervisane nastale neprijavljene štete se u toku godine obračunavaju primjenom tradicionalne metode.

Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete.

Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31. decembar tekuće godine primjenom tradicionalne metode obračunavaju se na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim štetama. Za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanje se obračunava kao proizvod koeficijenta za obračun nastalih neprijavljenih šteta za svaku vrstu osiguranja i zbiru riješenih šteta u samoprdržaju u tekućoj godini i rezervisanih šteta u samoprdržaju za nastale prijavljene a neriješene štete na dan obračuna. U skladu sa aktima poslovne politike, ovaj koeficijent se izračunava kao trogodišnji prosjek (uključujući i tekuću godinu) koeficijenta koji predstavlja količnik zbiru iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih, nastalih prijavljenih, šteta na dan 31. decembra, koje su nastale u prethodnom periodu a prvi put prijavljene u godini za koju se utvrđuje ovaj koeficijent i zbiru iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih, nastalih prijavljenih, šteta na dan 31. decembar u godini za koju se utvrđuje taj koeficijent. Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3.17. Matematička rezerva

U skladu sa aktima poslovne politike, matematička rezerva se iskazuje kao razlika između sadašnje vrijednosti budućih obaveza Društva i sadašnje vrijednosti budućih obaveza ugovarača osiguranja. Sredstva matematičke rezerve se upotrebljavaju za isplatu ugovorene sume osiguranja po isteku osiguranja, za isplatu otkupne vrijednosti ugovorene osigurane sume prije isteka osiguranja i za isplatu ostalih obaveza predviđenih ugovorima za osiguranje života. Matematička rezerva se obračunava za sva dugoročna osiguranja posebno za svaki ugovor o osiguranju života primenom prospektivnog metoda obračuna, a u skladu sa principima aktuarske matematike.

3.18. Tekući i odloženi porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Tekući i odloženi porezi (nastavak)

Poreski propisi Republike Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primjenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti. Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

3.19. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionim planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka, kao i pomoć zaposlenima po odluci Izvršnog direktora.

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Društvo radi procjene i prepostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Društvo se rukovodi smjernicama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospjeća i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procjenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izglede za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se na ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2018	31.12.2017
Bruto izloženost	136.080	144.539
Ispravka vrijednosti potraživanja	(14.747)	(18.210)
% ispravke vrijednosti	10,84%	12,60%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 1.361 (31. decembra 2017: EUR 1.445), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 1.361 (31 decembra 2017: EUR 1.445).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja veštaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procijenjene obaveze za nastale a neprijavljene štete.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može onda po vrstama osiguranja.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljenе štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene mogu obuhvatati ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisane štete (budući razvoj po prijavljenim štetama - IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava ovog člana.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rješavanja odstetnog zahtjeva.

Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Rezervisane nastale a neprijavljenе štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljenе štete obračunavaju se sledećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica (“chain ladder”);
2. metoda očekivane kvote šteta (“expected claims ratio”), kada zbog nedovoljnosti podataka nije moguće korištenje preciznijih metoda;
3. na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete.

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po gore navedenim metodama ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA (nastavak)

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih lestvica vrši se uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Prosječan faktor ("CL factor") porasta riješenih šteta u razvojnoj godini " $k+1$ " u odnosu na razvojnu godinu " k ", dobija se kao količnik sledećih veličina:

- brojilac: zbir proizvoda kumulativnih iznosa šteta riješenih u razvojnoj godini " k " i odgovarajućih pojedinačnih razvojnih faktora (koji se odnose na razvoj šteta iz godine " k " u godinu " $k+1$ "), po godinama nastanka štete, pri čemu se ne posmatra vrijednost u poslednjoj godini nastanka štete;
- imenilac: zbir kumulativnih iznosa šteta riješenih u razvojnoj godini " k ", po istim godinama nastanka štete koje su posmatrane prilikom definisanja brojoca.

U slučaju da pojedinačni razvojni faktor u razvojnoj godini " $k+1$ " u odnosu na razvojnu godinu " k " nije moguće definisati iz razloga nepostojanja šteta u razvojnoj godini " k ", njegova vrijednost se svodi na 1.

U slučaju da je broj punih razvojnih godina za koje postoje raspoloživi podaci manji od broja razvojnih godina potrebnih za potpuni razvoj šteta u dатој vrsti osiguranja, računa se granični razvojni faktor ("Tail factor").

Ako se pojedinačni, prosječni i granični razvojni faktor predstave kao zbir jedinice i razvojnog dijela ($1+d$), onda se razvojni dio graničnog razvojnog faktora određuje kao dvostruka vrijednost razvojnog dijela poslednjeg poznatog prosječnog razvojnog faktora.

Ukupan procijenjeni iznos riješenih šteta po godinama nastanka šteta se dobija kao proizvod kumulativnog iznosa šteta riješenih do dana obračuna, pripadajućih prosječnih koeficijenata porasta riješenih šteta i graničnog razvojnog faktora. Od tako izračunatog iznosa ukupno riješenih šteta po godinama nastanka šteta oduzimaju se štete riješene do dana obračuna, čime se dobija iznos ukupno rezervisanih šteta po godinama nastanka šteta. Da bi se dobole rezervisane nastale neprijavljene štete po godinama nastanka šteta, od ukupno rezervisanih šteta po godinama nastanka šteta oduzimaju se rezervisane prijavljene a neriješene štete po godinama nastanka šteta. U slučaju da se prilikom ovog oduzimanja dobije negativan iznos, on se svodi na nulu. Ukupan iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u dатој vrsti osiguranja, dobija se kao zbir rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po godinama nastanka šteta.

Aktuar Društva, prilikom izvođenja obračuna iz ove tačke, pristupa analizi riješenih šteta u cilju utvrđivanja mogućih neuobičajenih odstupanja od odgovarajućih prosječnih vrednosti, čime se eliminiše uticaj riješenih šteta ekstremnog iznosa na proračun.

Ovlašćeni aktuar daje mišljenje o tome da li su tehničke rezerve obrazovane u skladu sa Zakonom, kao i mišljenje o dovoljnosti tako izračunatih rezervi.

Obračun po pau[alnoj metodi vrši se na osnovu sledećeg obrasca:

$$R_t^{IBNR} = a_t \cdot (S_t + R_t) \quad , \text{ pri čemu je:}$$

R_t^{IBNR} - iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u vrsti osiguranja,

a_t - koeficijent za obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u vrsti osiguranja,

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

S_t - iznos riješenih šteta (osim rentnih šteta) u samopridržaju u vrsti osiguranja u tekućoj godini,

R_t - iznos rezervisanih šteta (osim rentnih šteta) u samopridržaju za nastale prijavljene a neriješene štete u vrsti osiguranja na dan obračuna.

Društvo koje u vrsti osiguranja posluje duže od tri godine, koeficijent a_t izračunava na dan 31. decembra tekuće godine kao aritmetičku sredinu koeficijenata k_i za poslednje tri godine (za tekuću godinu $i = t$, za dve godine koje prethode tekućoj godini $i = t-1$ i $i = t-2$).

Koeficijent k_i za svaku od poslednje tri godine dobija se kao količnik zbiru iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta na dan 31. decembra, koje su nastale u prethodnom periodu a prvi put prijavljene u godini za koju se utvrđuje ovaj koeficijent, i zbiru iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta na dan 31. decembra u godini za koju se utvrđuje taj koeficijent.

Kada je koeficijent a_t manji od 0.10, pri obračunu rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se, umjesto tog koeficijenta, koristi koeficijent $\hat{a}_t = 0.10$.

Rezervisane nastale neprijavljenе štete po vrstama osiguranja na dan obračuna u toku godine (31. mart, 30. jun i 30. septembar) obračunavaju se primjenom metode na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete kao proizvod koeficijenta a_t , odnosno $\hat{a}_t$ utvrđenog na dan 31. decembra prethodne godine i zbiru iznosa riješenih šteta u samopridržaju u poslednjih dvanaest mjeseci i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta u samopridržaju na dan obračuna (bez rentnih šteta).

U slučaju da su rezervisane nastale neprijavljenе štete iz stava 1 ove tačke manje od rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na kraju prethodne godine, kao iznos obaveze za nastale neprijavljenе štete se uzima iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta obračunat na kraju prethodne godine.

Društvo je dužno da obezbijedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom metode na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktnе troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektnе troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta r_t .

Koeficijent rezervacije se utvrđuje na kraju obračunskog perioda po vrstama osiguranja, na osnovu sledećeg obrasca:

$$r_t = 1 + \frac{T_t}{S_{U_t}} , \text{ pri čemu je:}$$

r_t - koeficijent rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta,
 T_t - troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta na kraju obračunskog perioda,

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

S_{U_t} - ukupan iznos riješenih šteta, odnosno naknade osiguranja na kraju obračunskog perioda (uključujući i rentne štete).

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta r_t i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje udio reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primijenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanji za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

U skladu sa *Procedurom za provjeru adekvatnosti tehničkih rezervi*, u slučaju da test adekvatnosti pokaže da je u dатој vrsti osiguranja iznos rezervisanih šteta nedovoljan za ispunjenje obaveza, preduzimaju se odgovarajuće mjere u cilju obezbeđenja dovoljnosti rezervisanih šteta. Ove mjere mogu da obuhvate korekciju rezervisanih iznosa, promjenu metoda za obračun, preispitivanje i korekciju korišćenih prepostavki i sl.

U skladu sa *Procedurom za poređenje utvrđenog iznosa tehničkih rezervi*, prepostavki i podataka sa iskustvom, u slučaju utvrđene sistematske nedovoljnosti iznosa rezervisanih šteta, preduzimaju se odgovarajuće mjere u cilju obezbeđenja dovoljnosti rezervisanih iznosa. Ove mjere mogu da obuhvate korekciju rezervisanih iznosa, promenu filozofije rezervisanja šteta, preispitivanje i korekciju metoda za obračun, korišćenih prepostavki i sl.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obaveštenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br. 063/17 od 04.10.2017.), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži i analitičke prikaze pozicija bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo je u svom poslovanju izloženo: riziku osiguranja, tržišnim rizicima, riziku likvidnosti, kreditnom riziku, kao i drugim rizicima koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja preduzeća.

6.1. Opšti dio

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br.078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, zaštite interesi osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica, zaposlenih, akcionara i drugih povjerilaca Društva, kao i sprečavanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje pre svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim lošim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata procese i procedure neophodne za neprekidno identifikovanje, merenje, ublažavanje, nadzor i izvještavanje o pojedinačnim rizicima, uključujući i njihovu međuzavisnost. Strategija upravljanja rizicima Društva proizilazi iz poslovne strategije i inherentnih rizika vezanih za njeno sprovođenje. Apetiti Društva za preuzimanje rizika uključeni su u strategiju upravljanja rizicima, kao i ukupnu strategiju poslovanja.

Ključne osnove strategije upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma.
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Tržišni rizik	Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama. Proces strateške alokacije sredstava koristimo za upravljanje tržišnim rizikom u okviru regulatornih ograničenja, pri čemu se rukovodimo principom opreznosti.
Kreditni rizik	Kreditnim rizikom Društvo upravlja pre svega kroz selektivan i oprezan pristup izboru drugih ugovornih strana. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Operativni rizici	Društvo je implementiralo transparentan sistem upravljanja i uspostavilo ključne funkcije u okviru tog sistema, koje zajedno sa sistemom internih kontrola uspostavljenim u Društvu doprinose ograničavanju izloženosti Društva operativnim rizicima. Operativni modeli koji se primenjuju u Društву imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Razvoj sistema prepoznavanja, mjerena i upravljanja rizicima, kao osnova za kratkoročno i dugoročno planiranje i očuvanje adekvatnosti kapitala, predstavlja osnovu za očuvanje solventnosti Društva.

Društvo je implementiralo jasan model upravljanja koji uvećava konkurentske mogućnosti i povećava vrijednost Društva. Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društву, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br. 40/11) i Statutom Društva br. Savr IX-3 od 30.09.2016. godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interna revizija, usklađenost poslovanja (u okviru Pravne službe) i sistem internih kontrola. Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja "rizičnog profila" Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

- Procedura za procenu rizika u životnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete,
- Pravilnik o uslovima i načinu reosiguranja,
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Pravilnik o radu Komiteta za rizike.

a interno su usvojene i politike UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapredavanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika sistema internih kontrola,
- Politika upravljanja rizicima,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

Težište upravljanja rizicima unutar sistema upravljanja i procesa koji se odvijaju u Društvu je ostvarenje strateških ciljeva. Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbjeđuje periodično izveštavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

Izvršni direktor i drugi ključni organi u procesu odlučivanja uzimaju u obzir informacije dostavljene kao dio sistema upravljanja rizicima.

Interne kontrole definišu okvir koji obezbeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili sprječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Implementacija okvira sistema internih kontrola Društva inicijalno podrazumeva procjenu poslovnih procesa koji sa aspekta uticaja na bilansnu sumu Društva, tekući i(ili) budući rezultat poslovanja imaju najveći uticaj. Na bazi pomenute procjene, kao ključni poslovni procesi Društva definisani su:

- Upravljanje rizicima
- Preuzimanje rizika u osiguranje
- Obrada i rješavanje odstetnih zahteva
- Razvoj proizvoda
- Upravljanje imovinom
- Finansijsko izvještavanje
- Finansijske transakcije
- Računovodstvo
- Finansijski kontroling
- Reosiguranje
- Informacione tehnologije.

Trenutni model za upravljanje rizicima Društva je zasnovan na Solventnost I principima i obuhvata:

- Rizik osiguranja i reosiguranja
- Finansijski rizik: tržišni rizik, rizik likvidnosti i kreditni rizik;
- Operativni rizik (uključujući pravni rizik i rizik informacionih tehnologija).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz racio solventnosti na nivou od 143.99%.

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je absolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Rizik rezerve životnih osiguranja uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovečnost, rizik oboljevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Strategija Društva u pogledu upravljanja rizikom je da putem odgovarajućih procedura, postupaka, sistemom internih kontrola i radnji obezbijedi nesmetano poslovanje Društva kao i zaštitu imovine i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca Društva. Za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom u Društvu je odgovorno rukovodstvo Društva.

U okviru sistema internih kontrola, definisani su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovode definisane ciljeve.

Rizik osiguranja na 31.12.2018. godine je na niskom nivou:

- Test dovoljnosti obaveza životnih osiguranja je pokazao da su prihodi od premije i rezerve koje su obrazovane dovoljne za ispunjenje obaveza iz ugovora o osiguranju;
- Nivo samopridržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samopridržaja u reosiguranje je oprezna i adekvatna.

Tabelarni prikaz premija osiguranja i premija datih u reosiguranje po vrstama osiguranja dat je u sljedećem pregledu:

U EUR	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto
Osnovno životno osiguranje	1.751.097	(57.015)	1.694.082	1.759.075	(45.416)	1.713.658
Rentno osiguranje	30.376	-	30.376	42.730	-	42.730
Dopunsko osiguranje	120.419	(1.856)	118.564	117.703	(2.015)	115.688
Druge vrste životnih osiguranja	3.200	-	3.200	3.200	-	3.200
UKUPNO	1.905.092	(58.871)	1.846.221	1.922.708	(47.432)	1.875.276

Tabelarni prikaz obračunatih šteta i šteta iz reosiguranja:

U EUR	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto
Osnovno životno osiguranje	850.838	(3.811)	847.027	482.471	(12.051)	470.421
Rentno osiguranje	23.806	-	23.806	12.198	-	12.198
Dopunsko osiguranje	47.328	-	47.328	38.151	-	38.151
Druge vrste životnih osiguranja	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	921.972	(3.811)	918.161	532.821	(12.051)	520.770

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koji pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu.

Adekvatnost obaveza se procjenjuje uvezši u obzir odgovarajuću imovinu (fer i knjigovodstvenu vrednost, valutu i osjetljivost na kamatne stope), promjene u kamatnim stopama i kursevima valuta i razvoj smrtnosti, oboljevanja, učestalosti i iznosima šteta u životnom osiguranju, odustajanjima i troškovima kao i opštim uslovima na tržištu. Posebna pažnja posvećuje se adekvatnosti obaveza iz poslova životnog osiguranja.

Pribava osiguranja života je definisana Procedurom za procenu rizika u životnom osiguranju. Prilikom zaključivanja životnog osiguranja, svi osiguranici nezavisno od pristupne starosti i visine osigurane sume popunjavaju upitnik o zdravstvenom stanju, koji je sastavni dio ponude osiguranja života. U slučaju veće osigurane sume traži se dodatna ljekarska dokumentacija. Svaka ponuda osiguranja života sadrži i određena isklučenja koja se obavezno navode na polisi.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proisteći iz rijetkih dogadaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima, na primer, neočekivane promene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudske ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

Rizici koje pribavlja UNIQA životno osiguranje su primarno locirani u Republici Crnoj Gori.

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama. Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa. Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.
- c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Upravljanje rizicima

/i/ Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

/ii/ Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna imovina i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama koje su u posmatranom periodu bile na visokom nivou i po tom osnovu Društvo je ostvarilo značajan prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2018.	U EUR	Nekamatonosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice					
		-	10.133.386		- 10.133.386
Potraživanja od banaka- depoziti		-	670.000		- 670.000
Potraživanja po osnovu premije		73.506	-		- 73.506
Ostala potraživanja		47.827	-		- 47.827
Gotovina		-	46.622		- 46.622
Ukupna finansijska imovina		121.333	10.850.007		- 10.971.340

Finansijske obaveze					
Ostale obaveze		(277.378)	-		- (277.378)
Obračunati troškovi		(120.882)	-		- (120.882)
Ukupne finansijske obaveze		(398.261)	-		- (398.261)

Na dan 31.12.2017.

Na dan 31.12.2017.	U EUR	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice					
		-	9.588.515		- 9.588.515
Potraživanja od banaka- depoziti		-	751.430		- 751.430
Potraživanja po osnovu premije		80.884	-		- 80.884
Ostala potraživanja		45.446	-		- 45.446
Gotovina		-	152.033		- 152.033
Ukupna finansijska imovina		126.330	10.491.978		0 10.618.308
Finansijske obaveze					
Ostale obaveze		(335.121)	-		- (335.121)
Obračunati troškovi		(110.440)	-		- (110.440)
Ukupne finansijske obaveze		(445.562)	-		- (445.562)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31.12.2018. godine svi finansijski instrumenti su sa fiksnim kamatnim stopama i shodno tome Društvo nije izloženo riziku promjene kamatne stope.

/iii/ Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena. U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koje Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospjeća i vode po amortizovanoj vrijednosti, na datum izvještavanja, Društvo nema plasmana koja se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

	Ulaganja koja se drže do dospjeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2018.						
Kuponske državne obveznice	10.133.386	10.458.937	-	-	10.133.386	10.458.937
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	670.000	670.000	670.000	670.000
Ukupno	10.133.386	10.458.937	670.000	670.000	10.803.386	11.128.937
31. decembar 2017.						
Kuponske državne obveznice	9.588.515	10.075.346	-	-	9.588.515	10.075.346
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	751.430	751.430	751.430	751.430
Ukupno	9.588.515	10.075.346	751.430	751.430	10.339.945	10.826.776

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospjeća obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 31.12.2018., odnosno 29.12.2017.

Upravljanje rizicima obavlja rukovodstvo Društva i služba finansija, računovodstva i kontrolinga u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvoklasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru, a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Plasmani slobodnih novčanih sredstava su takođe definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 62/18 od 21.09.2018).

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

	2018	2017
U EUR		
Hartije od vrednosti	10.133.386	9.588.515
Depoziti kod banaka	670.000	751.430
Potraživanja za premiju	83.049	99.093
Ostala potraživanja	47.827	45.446
Ispravka vrijednosti	(9.543)	(18.210)
Neto knjigovodstvena vrijednost	10.924.719	10.466.274

Ročna struktura neto potraživanja za premiju prikazana je u narednoj tabeli:

u EUR	2018	2017
0 - 90 dana	62.202	67.542
91 - 180 dana	10.843	13.342
181 - 270 dana	460	-
	73.506	80.884

	Nedospelo i neobezvređeno	Dospelo i neobezvređeno	Obezvređeno	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	-	62.202	20.847	83.049
Ispravka potraživanja	-	-	(9.543)	(9.543)
Neto potraživanja za premiju	-	62.202	11.303	73.506

U tabeli ispod navedena je ročnost dospelih i neobezvređenih potraživanja:

Dospjelo i neobezvrijedeno	Do 30 dana	Do 60 dana	Od 61 do 90	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	40.986	15.964	5.252	62.202
Ispravka potraživanja	-	-	-	-
Neto potraživanja za premiju	40.986	15.964	5.252	62.202

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospjeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i rejtinzi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 17.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospijeća prikazana je u napomeni 16.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka, gotovina na tekućim računima i hartije od vrijednosti. Društvo prati informacije u vezi emitentata hartija od vrijednosti i nastoji da se u plasmanima nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja imovine u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014. godine).

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite kod banaka uz najpovoljniju kamatnu stopu. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtijeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

Sljedeće tabele predstavljaju strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, na osnovu nediskontovanih ugovorenih obaveza:

Na dan 31.12.2018. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice					
670.000	-	-	-	-	670.000
Potraživanja od banaka- depoziti	1.972.646	7.512.935	647.805	-	10.133.386
Potraživanja iz finansiranja	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu premije	73.506	-	-	-	73.506
Ostala potraživanja	47.827	-	-	-	47.827
Gotovina	46.622	-	-	-	46.622
Ukupna finansijska imovina	2.810.600	7.512.935	647.805	-	10.971.340

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Finansijske obaveze

Ostale obaveze	(277.378)	0	0	0	(277.378)
Obračunati troškovi	(120.882)	0	0	0	(120.882)
Ukupne finansijske obaveze	(398.261)	0	0	0	(398.261)

Na dan 31.12.2017.

U EUR

	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
--	----------------	---------------------	---------------------	----------------------	--------

Finansijska imovina

Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice	40.779	5.735.425	3.812.311	-	9.588.515
Potraživanja od banaka- depoziti	751.430	-	-	-	751.430
Potraživanja po osnovu premije	80.884	-	-	-	80.884
Ostala potraživanja	45.446	-	-	-	45.446
Gotovina	152.033	-	-	-	152.033
Ukupna finansijska imovina	1.070.572	5.735.425	3.812.311	0	10.618.308

Finansijske obaveze

Ostale obaveze	(335.121)	-	-	-	(335.121)
Obračunati troškovi	(110.440)	-	-	-	(110.440)
Ukupne finansijske obaveze	(445.562)				(445.562)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2018. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 58.542 (31.12.2017: EUR 43.936), kao i prenosnu premiju u iznosu od EUR 24.569 (31.12.2017: EUR 25.176). Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2018. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6.4. Upravljanje operativnim rizikom

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamernih i namernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i usljed nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjereno rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugoveravanja poslova;
- 5) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica iz odredbe pod 1) ovog stava i zaposlenih u društvu;

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

- 6) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 7) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 8) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 9) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Društvo sprovodi proces identifikacije Operativnih rizika, u skladu sa Solventnost I lokalnom regulativom i metodologijom Grupe, koji se sastoji od:

- Prikupljanje podataka o gubicima (Loss Data Collection);
- Samoprocena rizika (Risk Self Assessment).

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Učestalosti). Društvo ne poseduje razvijeni interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventnost II regulativa ne stupi na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahteva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću meru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primjenjuje „Heat Map“-u koju redovno ažurira. U cilju umanjenja najznačajnijih rizika Društvo primjenjuje odgovarajuće mjere i prati rizike koji nisu trenutno u fokusu. Restruktuiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativnog modela (Target Operating Model – TOM) u Društvu ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društву da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanji broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih. Kontinuirano se prati zakonsko okruženje. Društvo je uspostavilo i funkciju praćenja usklađenosti poslovanja. Društvo je primijenilo „Heat Map“-u koja se redovno ažurira kako bi pratili najznačajnije rizike.

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize pretnje (*thread scenarios*) i putem ekspertske procjene. Procenjeni rizici se klasificiraju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive marge solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenario. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

		Iznos rizika			
		nizak	srednji	visok	kritičan
		0,1% - 1%	1% - 5%	5% - 10%	>10% od GR
Vjerovatnoća	Visoka	10% - 100%			
	Srednja	5% - 10%			
	Niska	0% - 5%			

Tabela: Matrica vrednovanja merljivih rizika

Za nemerljive rizike nije moguće kvantifikovati uticaj ni verovatnoću njihovog nastanka.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje imovinom i obavezama

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uparuje obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnovežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat nakon poreza korigovan za rizik, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Društvo stvara ciljne portfelje za svaki značajni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje Društvo koristi da bi profitabilno finansiralo svoje obaveze unutar prihvatljivog nivoa rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krvu prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditni kvalitet. Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama. Pregled finansijske imovine i finansijskih obaveza dat je u tabeli u nastavku:

U EUR	2018		2017	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Kuponske državne obveznice	10.133.386		9.588.515	
Depoziti	670.000		751.430	
Potraživanja po osnovu premije	73.506		80.884	
Ostala potraživanja	47.827		45.446	
Gotovina	46.622		152.033	
Ostale obaveze iz osiguranja		(277.378)		(335.121)
Obračunati troškovi		(120.882)		(110.440)
UKUPNO	10.971.340	(398.261)	10.618.308	(445.562)

6.6. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna marge solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/13 od 15.03.2013. godine) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18). Na dan 31.12.2018. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju. Garantni kapital Društva u iznosu od EUR 3.495.292 veći je od:

- iznosa propisanog članom 21, odnosno članom 201a. Zakona o osiguranju, tj. od iznosa akcijskog kapitala koji za poslove životnih vrsta osiguranja kojima se Društvo
- marge solventnosti Društva.

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost se definiše kao „cjena koja bi bila ostvarena prilikom prodaje sredstva ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja“.

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

U zavisnosti od karakteristike podataka (inputa) koji su korišćeni prilikom utvrđivanja fer vrijednosti, fer vrijednost se klasificuje u jedan od tri nivoa. Najveću pouzdanost ima fer vrijednost nivoa 1, zatim fer vrijednost nivoa 2, i na kraju, najmanji nivo pouzdanosti ima fer vrijednost nivoa 3.

U nastavku je hijerarhijski redosled nivoa određivanja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza:

1. Fer vrijednost nivoa 1 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cjena na aktivnim tržištima kod kojih nije vršeno bilo kakvo usklajivanje a koje se odnose na identična sredstva ili obaveze. Fer vrijednost nivoa 1 je karakteristična za Finansijska sredstva (HOV) za koja postoji aktivno i likvidno tržište.
2. Fer vrijednost nivoa 2 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cena za slična sredstva kojima se trguje na aktivnom i likvidnom tržištu ili vrednost koja je dobijena na bazi korigovanih kotiranih cena za identična sredstva kojima se trguje na neaktivnom i nelikvidnom tržištu.
3. Najmanju pouzdanost sa sobom nosi fer vrijednost nivoa 3 koja se dobija na bazi inputa koji nisu uočljivi na tržištu. Najčešće je reč o fer vrijednosti koja se dobija primenom različitih modela procjene koji kao podatke (inpute) koriste pretpostavke razvijene od strane menadžmenta. Fer vrijednost nivoa 3 je karakteristična za Nematerijalnu imovinu i Nekretnine, postrojenja i opremu.

Uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrednosti na dan 31.12.2018. i 31.12.2017. za kuponske državne obveznice i potraživanja od banaka za depozite dat je u napomeni 6.3. u okviru cjenovnog rizika. Finansijske obaveze Društva su kratkoročne a njihova fer vrijednost je jednakna knjigovodstvenoj vrednosti.

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

Prihodi po osnovu premije osiguranja i saosiguranja predstavljaju naplaćene kao i obračunate a nenaplaćene iznose koji su fakturisani u tekućoj, odnosno prethodnoj godini korigovane za udio reosiguravača u premijama osiguranja i promjenu prenosne premije:

U EUR	2018	2017
Obračunate bruto premije životnog osiguranja	1.905.092	1.922.708
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(58.871)	(47.432)
Promjene bruto prenosnih premija	607	1.134
Ukupno	1.846.828	1.876.410

Obračunate bruto premije životnog osiguranja po vrsti osiguranja:

U EUR	2018	2017
Osnovno životno osiguranje	1.751.097	1.759.075
Rentno osiguranje	30.376	42.730
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	120.419	117.703
Druge vrste životnih osiguranja	3.200	3.200
Ukupno	1.905.092	1.922.708

9. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta obuhvataju:

U EUR	2018	2017
Obračunate bruto naknade šteta	921.973	532.821
Troškovi vezani za naknadu šteta	28.202	18.520
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama steta	(3.811)	(12.051)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.356	11.266
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	13.250	(1.764)
Ukupno	960.970	548.792

Obračunate bruto naknade šteta po vrsti osiguranja:

U EUR	2018	2017
Osnovno životno osiguranje	850.838	482.472
Rentno osiguranje	23.806	12.198
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	47.328	38.151
Druge vrste životnih osiguranja	-	-
Ukupno	921.972	532.821

10. RASHODI ZA PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja odnose se na promjenu matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobiti u toku godine kao što slijedi:

U EUR	2018	2017
Promjena matematičke rezerve osiguranja života	333.251	674.167
Promjena rezervisanja za učešće u dobiti	(46.236)	(23.968)
Ukupno	287.015	650.199

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju:

U EUR	2018	2017
Troškovi nadzornog organa	18.860	18.196
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	7.904	18.197
Drugi ostali neto troškovi osiguranja	62.836	40.419
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	-	1.050
Ukupno	89.600	77.862

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA (nastavak)

Drugi ostali neto troškovi osiguranja obuhvataju rashode prethodnih perioda nastale uslijed storniranja/redukovana polisa i polisa kod kojih se mijenjaju ugovorni elementi i odobrenih popusta.

12. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškovi ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

U EUR	2018	2017
Troškovi sticanja osiguranja	388.009	348.288
Amortizacija	15.114	15.243
Neto zarade zaposlenih	148.180	177.285
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	94.101	100.809
Drugi troškovi rada	49.391	9.283
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	291.672	287.377
Materijalni troškovi	5.205	9.522
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	91.450	152.283
Zakupnine	8.941	18.162
Troškovi platnog prometa	16.131	15.016
Premije osiguranja	540	596
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	4.076	-
Ostali troškovi drugih usluga	38.283	40.981
Ostali troškovi usluga	159.422	227.038
Drugi troškovi	5.377	7.649
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(27.078)	(18.251)
Ukupno	837.721	876.866

Drugi troškovi rada se odnose na troškove službenih putovanja kao i na usluge Agencije za zapošljavanje a ostali troškovi drugih usluga se odnose na neproizvodne usluge: konsulting, medicinske usluge, usluge oglašavanja, PTT usluge i sl.

13. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

U EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na sredstva po viđenju	395	-
Prihodi od kamata na oročene depozite	7.347	5.881
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	428.549	398.171
Prihodi od kamata na zajam	-	3.058
Prihodi od predujma, prodaje osnovnih sredstava	451	313
Drugi prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	14.087	2.922
	450.829	410.345
Finansijski rashodi		
Drugi rashodi	<u>(19.096)</u>	-
	(19.096)	-
Ukupno	<u>431.733</u>	<u>410.345</u>

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

U EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	297.576	269.140
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	-	-
	297.576	269.140
Finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	153.253	141.205
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u>(19.096)</u>	-
	134.157	141.205
Ukupno	<u>431.733</u>	<u>410.345</u>

14. POREZ NA DOBIT

U EUR	2018	2017
Tekući porez na dobit	-	-
Odloženi porezi	-	5.365
Ukupno	-	5.365

Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja:

U EUR	2018	2017
Dobitak poslovne godine	120.020	145.421
Teorijski porez po stopi od 9%	10.802	13.088
Usklađivanje prihoda i rashoda		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	2.098	2.391
Amortizacija obračunata u finansijskim izvještajima	2.024	1.814
Amortizacija obračunata za poreske svrhe	(1.974)	(1.795)
Gubitak iz poreskog bilansa za koji nije kreirano odloženo poresko sredstvo	12.950	15.498
Poreska obaveza na dan 31.12.2018.	-	-

Obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza:

U EUR	Stanje na 31.12.2017.	Promjena	Stanje na 31.12.2018.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	15.297	-	15.297
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	(1.429)	-	(1.429)
Odloženo poresko sredstvo	13.868	-	13.868

U EUR	Stanje na 31.12.2016.	Promjena	Stanje na 31.12.2017.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	20.649	(5.352)	15.297
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	(1.416)	(12)	(1.429)
Odloženo poresko sredstvo	19.233	(5.365)	13.868

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Nematerijalna imovina obuhvata:

U EUR	2018	2017
Softveri i licence	8.104	6.734
Stanje na dan 31.12.	8.105	6.734

Promjene na nematerijalnim ulaganjima su kao što slijedi:

U EUR	2018	2017
Nabavna vrijednost		
Stanje na 1. januar	122.219	115.607
Nabavka	3.002	6.612
Stanje na 31. decembar	125.221	122.219
Ispravka vrijednosti		
Stanje na 1. januar	(115.484)	(113.019)
Amortizacija	(1.632)	(2.466)
Stanje na 31. decembar	(117.116)	(115.484)
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembar	8.105	6.735

16. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

U EUR	2018	2017
Građevinski objekti	-	-
Kancelarijski nameštaj	57.137	66.998
Kompjuterska i ostala oprema	10.127	1.482
Automobili	35.048	30.373
Stanje na dan 31.12.	102.312	98.853

Promjene na nekretninama i opremi:

16. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

U EUR	Građevinski objekti		Namještaj		Kompjuterska i ostala oprema		Automobili		Ukupno	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nabavna vrijednost										
Stanje 1.1.	2.247	2.247	89.269	89.269	29.794	33.897	47.797	34.475	169.106	159.888
Nabavka	-	-	250	-	10.856	1.544	13.208	13.322	24.314	14.866
Rashodovanje	-	-	-	-	-	(5.647)	-	-	-	(5.647)
Stanje 31. 12.	2.247	2.247	89.519	89.269	40.650	29.794	61.005	47.797	193.421	169.107
Ispravka vrijednosti										
Stanje 1. januara	(2.247)	(2.247)	(22.272)	(11.387)	(28.312)	(33.653)	(17.423)	(10.926)	(70.254)	(58.212)
Amortizacija	-	-	(10.806)	(10.885)	(1.515)	(306)	(8.533)	(6.497)	(20.855)	(17.688)
Rashodovanje	-	-	-	-	-	5.647	-	-	-	5.647
Stanje 31.12.	(2.247)	(2.247)	(33.078)	(22.272)	(29.827)	(28.312)	(25.957)	(17.423)	(91.109)	(70.254)
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.18.	-	-	56.441	66.997	10.823	1.482	35.048	30.374	102.312	98.853

17. DUGOROČNA I KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Dugoročna ulaganja se odnose na hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) – koje predstavljaju obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasificiše kao finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospijeća	2018		2017	
Kuponske obveznice						
Serija 2018	7,00%	03.03. i 03.09.2018.	-		40.779	
Serija 2019	5,375%	20.05.2019.	1.972.646		1.994.433	
Serija 2020	3,875%	18.03.2020.	3.727.114		3.740.992	
Serija 2021	5,750%	10.03.2021.	3.785.822		3.812.311	
Serija 2025	3,375%	21.04.2025.	647.805		-	
Ukupno			10.133.386		9.588.515	

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U DEPOZITE

Kratkoročna finansijska ulaganja u depozite odnose se na deponovana sredstva kod poslovnih banaka sa rokom dospijeća do godinu dana i njihova struktura je sljedeća:

Naziv banke	Rejting banke	31.12.2018.			31.12.2017.		
		Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita
Komercijalna Banka AD Budva	-	28.03.2019.	0.60%	80.000	29.01.2018.	0.60%	80.000
Komercijalna Banka AD Budva	-	28.03.2019.	0.60%	20.000	29.01.2018.	0.60%	20.000
Prva Banka Crne Gore	-	-	-	-	11.07.2018.	1.85%	100.000
Societe General Banka	A+	27.12.2019.	0.60%	50.000	27.09.2018.	0.50%	180.807
Societe General Banka	-	-	-	-	27.12.2018.	0.60%	150.623
Addiko Banka	Baa3	22.06.2019.	1.80%	130.000	22.06.2018.	2.20%	130.000
Addiko Banka	Baa3	31.08.2019.	1.80%	180.000	-	-	-
Hipotekarna Banka	-	12.07.2019.	1.25%	100.000	-	-	-
Erste Banka	A	28.09.2019.	0.65%	100.000	-	-	-
Nova Banka	-	26.08.2019.	0.80%	10.000	30.08.2018.	0.80%	90.000
Stanje na dan 31.12.				670.000			751.430

***Izvor za rejting banke su agencije za kreditni rejting Moodys, S&P, Fitch, DBRS. Posmatraju se rejtinzi koje su objavile sve četiri agencije i kao konačni rejting banke uzima se drugi najbolji rejting. Ukoliko postoji samo jedan rejting, onda se on uzima kao konačan.

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od EUR 46.622 (2017: EUR 152.033) obuhvataju sredstva na računima kod poslovnih banaka. Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2018	2017
CKB	25.592	10.451
NLB	3.227	4.902
Erste banka	2.547	49.485
Societe General banka	5.078	5.787
Hipotekarna banka	2.767	29.637
Atlas banka	2.426	20.822
Komercijalna banka Budva	5	22.402
Addiko banka	2.772	2.619
Prva banka	1.798	2.010
Nova banka	139	3.092
Lovćen banka	271	826
Ukupno	46.622	152.033

20. KRATKOROČNA POTAŽIVANJA

Potaživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

U EUR	2018	2017
Potaživanja po osnovu premije osiguranja	83.049	99.093
Potaživanja za učešće u plaćenim štetama reosiguravača	5.109	10.778
Potaživanja po osnovu datih avansa	5.238	4.400
Ostala potraživanja	42.684	30.269
	136.080	144.540
Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(9.543)	(18.210)
- ostalih potraživanja	(5.204)	-
Stanje na dan 31.12.	121.333	126.330

21. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U EUR	2018	2017
Ukalkulisani prihodi po osnovu kamate na depozite	3.172	3.443
Ukalkulisani prihod po osnovu kamate na obveznice	330.702	311.411
Unapred plaćeni troškovi	7.032	10.374
Stanje na dan 31.12.	340.906	325.228

22. KAPITAL I REZERVE

22.1. Osnovni kapital

U EUR	2018	2017
Akcijski kapital	5.225.837	5.225.837
Gubitak ranijih godina	(1.842.461)	(1.884.479)
Dobit prethodnog perioda	-	-
Dobit tekuće godine	120.020	140.057
Ukupni osnovni kapital na 31.12.2018.	3.503.396	3.481.415

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31.12. tekuće, odnosno prethodne godine prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	31/12/2018		31/12/2017	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Unika International Beteiligungs GMBH, Austrija	4.876.619	93,32	4.876.619	93,32
Unika a.d. za osiguranje, Beograd	349.218	6,68	349.218	6,68
Ukupno	5.225.837	100	5.225.837	100

22. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

22.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnika o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2018.:

1. Margina solventnosti (osiguranje života, rentna osiguranja i dr.vrste živ.osig) na 31.12.2018.	485.633
2. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (premijski metod)	21.785
3. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (metod šteta)	12.213
4. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2017.	20.878
5. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju tekuće 2018. godine	29.718
6. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju prethodne 2017. godine	15.545
7. Količnik (5/6)	1,91
8. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2018.	<u>21.784</u>
Ukupna margina solventnosti na dan 31.12.2018. (1. + 8.)	<u>507.417</u>

22.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2018	2017
Akcijski kapital	5.225.837	5.225.837
Akumulirani gubitak	(1.842.461)	(1.884.479)
Dobit prethodne godine	0	0
Dobit (gubitak) tekuće godine	120.020	140.057
	<u>3.503.396</u>	<u>3.481.415</u>
Nematerijalna imovina	(8.104)	(6.734)
I OSNOVNI KAPITAL	3.495.292	3.474.681
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3.495.292	3.474.681
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3.495.292	3.474.681

Garantni kapital Društva veći je od:

- iznosa propisanog članom 21, odnosno članom 21a. Zakona o osiguranju, tj. od iznosa akcijskog kapitala koji za poslove životnih vrsta osiguranja kojima se Društvo bavi iznosi EUR 3.000.000;
- margine solventnosti Društva.

22. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

22.3. Adekvatnost kapitala (nastavak)

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina, te nakon odbitka gubitaka ima kapital u visini od EUR 3.495.292 izračunat u skladu sa članom 92 Zakona o osiguranju. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

23. REZERVISANJA

U EUR	2018	2017
Bruto prenosne premije	24.569	25.176
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	32.359	31.003
Bruto rezervisanja za štete nastale a neprijavljenе štete	26.183	12.933
	83.111	69.112
Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja	7.083.961	6.750.710
Bruto rezervisanja za učešće u dobiti	365.633	313.830
	7.449.594	7.064.540
Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	2.169	2.364
	2.169	2.364
Stanje na dan 31.12.	7.534.874	7.136.016

Bruto prenosna premija u iznosu od EUR 24.569 (2017: EUR 25.176) predstavlja prenosnu premiju obračunatu po osnovu dopunskog osiguranja uz osiguranje života.

Skupština akcionara Društva je dana 24.04.2018. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti Društva ostvarene u 2017. godini kojom je dio dobiti ostvarene u 2017. godini u iznosu od EUR 140.057 raspoređuje na rezerve za učešće u dobiti: za sve ugovore o osiguranju koji su bili aktivni na dan 31.12.2017. godine pripisom odgovarajućeg dijela dobiti matematičkoj rezervi svakog ugovora srazmjerno učešću matematičke rezerve svakog ugovora u ukupnoj matematičkoj rezervi. Raspodjela dobiti se vrši u skladu sa ugovornim elementima po kojima je zaključen svaki pojedinačni ugovor o osiguranju.

Ukupna rezervisanja za učešće osiguranika u dobiti na dan 31. decembar 2018. godine iznose EUR 365.633.

23.1. Bruto rezervisane štete

Promjene na bruto rezervisanim štetama su prikazane kao što slijedi:

U EUR	2018	2017
Stanje 1.1.	43.936	34.434
Promjene u toku godine	14.606	9.502
Stanje 31.12.	58.542	43.936

23. REZERVISANJA (nastavak)

23.2. Dugoročna tehnička rezervisanja – bruto matematička rezervisanja i rezervisanja za učešće u dobiti

Promjene na dugoročnim tehničkim rezervisanjima u toku godine su sljedeće:

U EUR	2018	2017
Stanje 1.1.	7.064.540	6.271.895
Promjene u toku godine	385.054	792.645
Stanje 31.12.	7.449.594	7.064.540

Dugoročna tehnička rezervisanja, koja čine bruto matematička rezerva i rezervisanja za učešće u dobiti u ukupnom iznosu od EUR 7.449.594 (2017: EUR 7.064.540) predstavljaju rezervisanja aktivnih i kapitalizovanih životnih osiguranja sa sljedećom strukturom:

U EUR	Aktivna osiguranja	Kapitalizovana osiguranja	Ukupno
Matematička rezerva	6.200.890	566.463	6.767.353
Prenosna premija	316.608	-	316.608
Rezerva za učešće u dobiti	323.590	42.043	365.633
Stanje na dan 31.12.	6.841.088	608.506	7.449.594

Struktura ulaganja sredstva tehničkih rezervi koje čine rezervisane štete, matematička rezerva i rezervisanja za učešće u dobiti osiguranika na dan 31.12.2018. prikazana je u narednoj tabeli:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (u %)	% ograničenja pojedinačnih deponovanja i ulaganja
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	6.862.705,77	91,11%	100%
Depoziti kod banaka - Komercijalna banka ad Budva	100.000,00	1,33%	20%
Depoziti kod banaka - Societe General banka ad Podgorica	50.000,00	0,66%	20%
Depoziti kod banaka - Nova Banka	10.000,00	0,13%	20%
Depoziti kod banaka - Addiko Banka	310.000,00	4,12%	20%
Depoziti kod banaka - Erste banka	100.000,00	1,33%	20%
Depoziti kod banaka - Hipotekarna banka	100.000,00	1,33%	20%
UKUPNO:	7.532.706	100,00%	

24. KRATKOROČNE OBAVEZE

U EUR	2018	2017
Obaveze po osnovu uplata po storniranim polisama	81.000	65.808
Obaveze za štete u zemlji	493	923
Dobavljači	65.424	120.431
Primljeni avansi - uplate premija	120.805	113.715
Ostale obaveze prema zaposlenima	633	629
Ostale obaveze	9.023	33.615
Stanje na dan 31.12.	277.378	335.121

Ostale obaveze se odnose na obaveze po osnovu obračunatih poreza po odbitku i poreza na dodatu vrijednost na ino usluge.

25. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od EUR 120.882 (2017: EUR 110.440) se odnose na ukalkulisavanja po osnovu troškova poslovanja za 2018. godinu.

U EUR	2018	2017
Ukalkulisani troškovi	120.882	110.440
Ukupno	120.882	110.440

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

26.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Većinski vlasnik Društva je UNIQA Internationale Beteiligungs-Verwaltungs GmbH, Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 93,32% akcija Društva. Preostalih 6,68% akcija se nalazi u vlasništvu UNIQA a.d. za osiguranje, Beograd.

26.2. Salda na računima sa povezanim pravnim licima

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine, prikazana su kao što slijedi:

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

26.2. Salda na računima sa povezanim pravnim licima (nastavak)

BILANS STANJA u 000 EUR	Naziv povezanog lica	Osnov povezanosti	2018	2017
AKTIVA				
Potraživanja za učešće u plaćenim štetama	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	5.109	10.778
			<u>5.109</u>	<u>10.778</u>
PASIVA				
PVR - ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	286	1.221
PVR - ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	Matično društvo	-	300
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	Matično društvo	6.842	811
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	125	94
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	-	54.469
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA International AG, Wien	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	-	30.193
Obaveze prema društvima iz grupe	S tech	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	3.793	-
Obaveze za premiju reosiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	-	-
			<u>11.045</u>	<u>87.088</u>
BILANS USPJEHA u 000 EUR	Naziv povezanog lica		2018	2017
PRIHODI				
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	6.000	6.000
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	(55.160)	(47.432)
Prihodi od kamate na depozite	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	-	3.058
			<u>(49.160)</u>	<u>(38.374)</u>
RASHODI				
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	(3.811)	(12.051)
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	(27.078)	18.251

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

26.2. Salda na računima sa povezanim pravnim licima (nastavak)

Konsultatnske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	4.059	5.254
Konsultatnske usluge	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	Matično društvo	(22.672)	4.065
Konsultatnske usluge	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	65.105	67.733
Konsultatnske usluge	UNIQA International AG, Wien	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	-	35.930
Konsultatnske usluge	S Tech	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	6.120	-
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	2.952	8.655
Premija osiguranja	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	1.065	1.023
Trošak reprezentacije	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom	833	207
			26.572	129.067

26.3. Prenos zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA neživotnog osiguranja ad izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešća, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja UNIQA neživotnog osiguranja a.d. i Društva, u neto iznosu od EUR 39.911 (2017: EUR 51.708).

BILANS STANJA u 000 EUR	Naziv povezanog lica	2018	2017
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom 39.911	Subjekt pod zajedničkom kontrolom 29.563

BILANS USPJEHA u 000 EUR	Rashodi	2018	2017
Prenos troškova sa UNIQA neživotnog osiguranja /uvećanje troškova	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom 39.911	Subjekt pod zajedničkom kontrolom (58.596)
Prenos troškova na UNIQA neživotno osiguranje/umanjenje troškova	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	Subjekt pod zajedničkom kontrolom -	Subjekt pod zajedničkom kontrolom 6.889
		39.911	(51.708)

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2017. i 2018. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

27. POTENCIJALNE OBAVEZE

27.1. Sudski sporovi

Društvo na dan 31. decembar 2018. godine vodi osam sudskih sporova po osnovu odstetnih zahtjeva koji su rezervisani u ukupnom iznosu od EUR 5.230. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

Protiv Društva se vodi i tri radna spora od kojih je za dva izvjesno da će biti usvojen tužbeni zahtev, vrednost ovih sporova iznosi EUR 2.200,00. Društvo je izvršilo rezervaciju ovih iznosa. Osnovanost ostalih sporova još uvijek nije utvrđena, a i u slučaju da sud usvoji sporove, iznos je nematerijalan i rukovodstvo Društva smatra da rezervisanja po ovim sporovima nisu neophodna.

28. EKSTERNE KONTROLE

Agencija za nadzor osiguranja je u periodu 01. novembar 2017 – 30. Mart 2018 sprovedla sveobuhvatnu kontrolu poslovanja UNIQA životno osiguranje a.d. Podgorica.

Zapisnik o predmetnoj kontroli je sačinjen dana 16.04.2018. godine.

Vezano za predmetnu kontrolu Agencija je dana 20.07.2018. godine izdala tri rješenja – jedna mjera upozorenja i dvije mjerne nadzora. Nepravilnosti koje su utvrđene neposrednom kontrolom su se uglavnom odnosile na nepotpunost i nekompletност dokumentacije kod prijema u osiguranje, odnosno kod isplate šteta, sa aspekta poštovanja odredaba Zakona o osiguranju i Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Društvo je postupilo po svim naloženim mjerama, tako da na današnji dan Društvo nema otvorenih mjera iz odnosne kontrole.

Inspekcija rada je dana 03.12.2018. godine sprovedla nenajavljenju neposrednu kontrolu. Inspektor je, koristeći metodu slučajnog uzorka, izvršio kontrolu personalnih dosjeva zaposlenih, sa aspekta poštovanja propisa koji regulišu radne odnose.

Zapisnik o sprovedenoj kontroli je sačinjen na licu mesta istog dana – 03.12.2018. godine. Kontrolom nijesu utvrđene bilo kakve nepravilnosti u ovom dijelu poslovanja Društva.

Društvo je od Poreske uprave 13.12.2018. godine dobilo dopis pod rednim brojem 03/6-209/1-18 da će se od 14.01.2019. izvršiti terenska kontrola pravilnosti obračunavanja, prijavljivanja i plaćanja poreza i drugih dažbina od zadnjeg inspekcijskog nadzora.

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilasna stanja.

U Društvu nisu zabilježeni događaji nakon dana bilansa.

U Podgorici, 12.04.2019. godine

Potpisano u ime UNIQA životno osiguranje a.d. Podgorica:

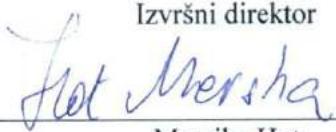
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

Nina Vukčević

Izvršni direktor

Mersiha Hot

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE AD, PODGORICA**

**Godišnji izvještaj menadžmenta
za 2018. godinu**

Podgorica, april 2019. godine

SADRŽAJ

1.	Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva	3
a)	Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica	3
b)	Organizaciona struktura Društva.....	5
2.	Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela	6
a)	Tržište životnih osiguranja u Crnoj Gori	6
b)	Rezultati poslovanja	8
	Pregled ostvarenog rezultata	8
	Prihodi od premije	9
	Troškovi sprovođenja osiguranja.....	10
	Podaci o štetama	10
	Adekvatnost kapitala.....	11
	Bruto tehničke rezerve	12
	Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.....	12
c)	Organi upravljanja	13+14
	Akcionari	14
	Podaci o akcijama	14
3.	Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine.....	14+15
4.	Planirani budući razvoj.....	14+15
5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja.....	16+17
6.	Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela.....	17+18
7.	Postojanje poslovnih jedinica.....	17+18
8.	Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka.....	18
9.	Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljenе transakcije za koju se koristi zaštita od rizika	18+19
10.	Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka.....	19+20
11.	Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita	22

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. listu CG", br. 52/16 od 9. avgusta 2016), član 11 i član 14, Unika životno osiguranje a.d. Podgorica objavljuje izvještaje za 2018. godinu:

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Izvještaj menadžmenta

Član 11.

1. Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva

a) Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica

Unika životno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo"), je osnovano kao Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje", Podgorica, a osnovali su ga "Zepter osiguranje" a.d., Beograd i fizičko lice Žarko Džomba iz Beograda u skladu sa Ugovorom o osnivanju od 11. novembra 2002. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Ministarstvo finansija, Rješenjem br. 02-3076/1 od 13. juna 2003. godine, izdalo je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 24. juna 2003. godine pod registarskim brojem 4-0006984/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

U skladu sa promjenom u vlasničkoj strukturi osnivača Društva, dana 26. januara 2007. godine većinski vlasnik Društva je promenio ime iz "Zepter osiguranje" a.d. Beograd u Unika akcionarsko društvo za osiguranje, Beograd, što je registrovano 3. aprila 2007. godine u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici.

Na osnovu potvrde Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici br. 4-0006984/012 od 26. marta 2008. godine, Društvo je 15. februara 2008. godine promijenilo ime iz Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje" u Akcionarsko društvo za osiguranje „Unika životno osiguranje“.

Vlasnici Društva su:

- Unika International Beteiligungs GMBH, Austrija (93,32%) i
- Unika a.d. za osiguranje, Beograd (6,68%)

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi osiguranja života.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo je imalo 97 zaposlenih.

Predmet poslovanja Društva čine sljedeća životna osiguranja:

- 20 – Osiguranje života
- 21 – Rentno osiguranje
- 22 – Dopunsko osiguranje uz osiguranje života
- 24 – Osiguranje za slučaj venčanja i rođenja

Vrsta osiguranja 24 – Osiguranje za slučaj venčanja i rođenja nalazi se u okviru vrste 20 – Osiguranja života.

Proizvodi su prilagođeni kako kanalima prodaje tako i ciljnoj grupi. Društvo unapređuje svoje proizvode kroz izmjenu i dopunu postojećih uslova i tarifa, a u cilju odgovora na potrebe tržišta kao i pojednostavljenja i uvođenja inovacija.

Društvo radi na inovacijama ne samo proizvoda već i uprošćavanjem procesa vezanih za samo poslovanje društva.

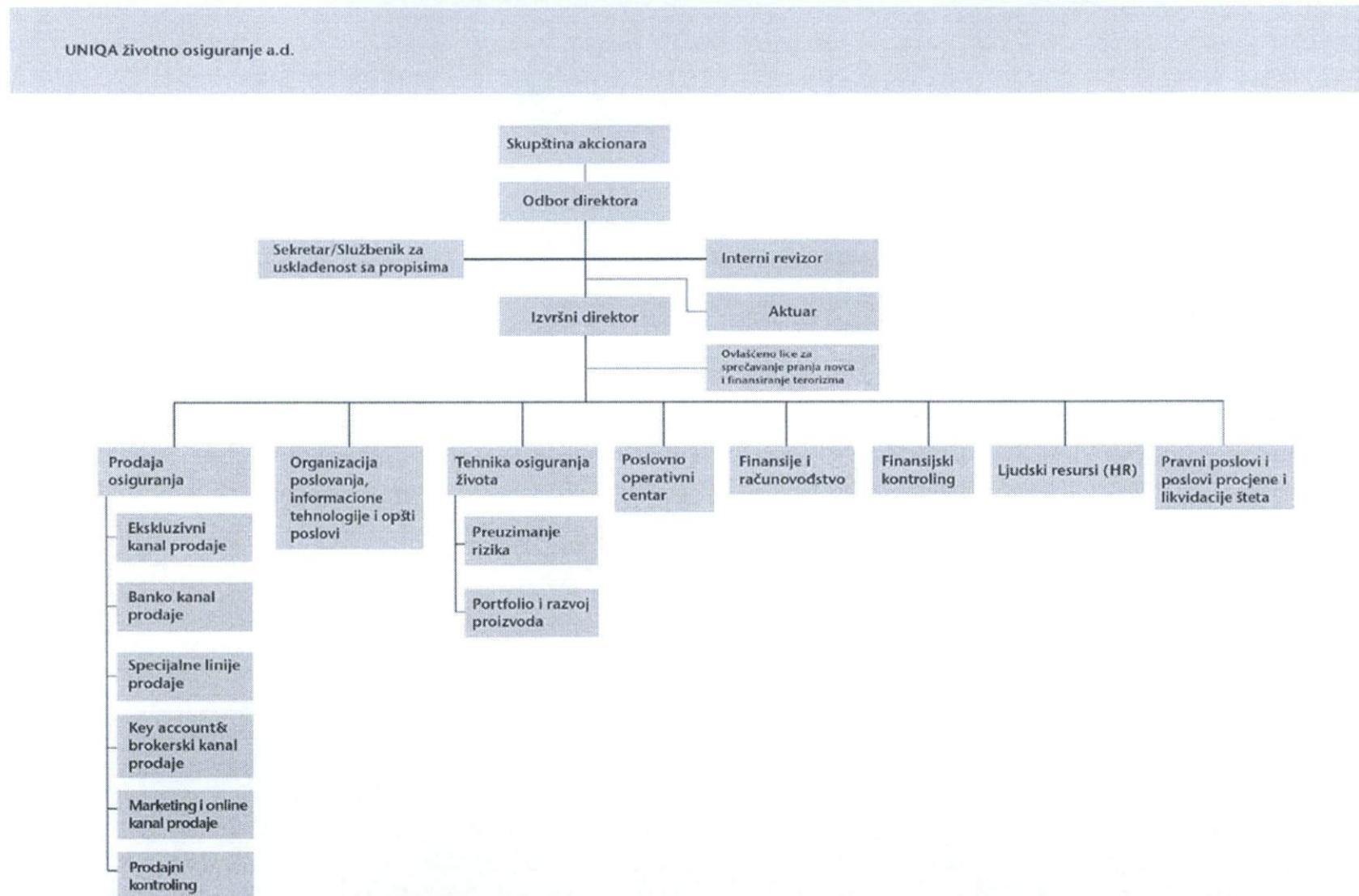
Društvo kontinuirano radi na optimizaciji poslovnih procesa u cilju povećanja produktivnosti u svim organizacionim jedinicama Društva. Cilj optimizacije je uspostavljanje i održavanje jednostavnih i efikasnih procesa koji su okrenuti ka klijentima, kao i uspostavljanje organizacione strukture sa jasno i transparentno definisanim obavezama i odgovornostima u ključnim procesima Društva.

Uzimajući u obzir trendove online poslovanja u Evropi a koji imaju samo jedan smjer, rast, pozicioniranje društva u narednim godinama u ovom segmentu će zasigurno doprinijeti nižim troškovima distribucije osiguranja i nižim troškovima internog sprovođenja.

Dosadašnji intezivni razvoj bankarskog kanala prodaje putem banaka koji su zastupnici u osiguranju je jedan od ključnih faktora generisanja rasta premije Društva sa jedne strane i povećanja pokrića režije Društva, posebno uzimajući u obzir udio režijskog dodatka u bankarskim proizvodima osiguranja.

Uz razvoj proizvoda osiguranja koji se ekskluzivno mogu kupiti samo na prodajnim mjestima u bankama razvijaju se i nove tehnike prodaje proizvoda kao i modeli upravljanja i mjerena performansi zaposlenih u bankama.

b) Organizaciona struktura Društva

2. Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

a) Tržište životnih osiguranja u Crnoj Gori

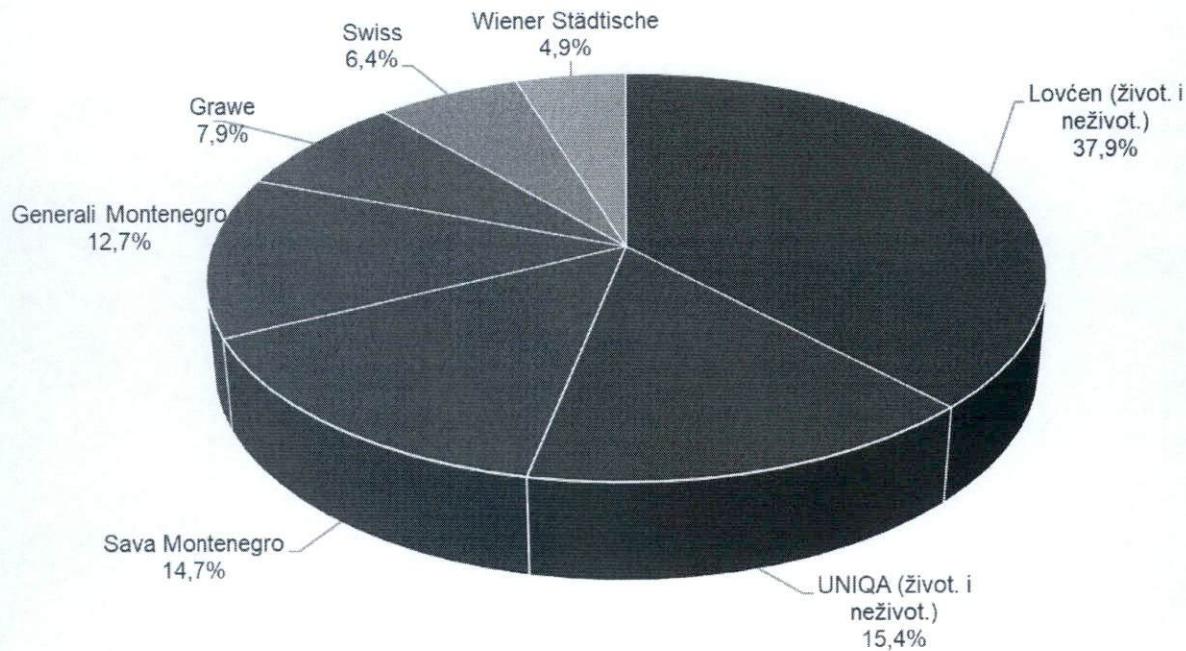
Prema preliminarnim podacima o ostvarenim rezultatima bruto premija osiguravajućih društava za 2018. godinu, koje je objavila Agencija za nadzor osiguranja, učešće UNIQA osiguranja (neživotno i životno osiguranje) u ukupnoj bruto premiji ostvarenoj na tržištu osiguranja u Crnoj Gori u 2018. godini iznosi 15,4% (15,1% u 2017. godini). Učešće premije neživotnih osiguranja UNIQA neživotnog osiguranja u ukupnoj bruto premiji neživotnih osiguranja ostvarenoj na tržištu osiguranja za isti period iznosi 16,0% (15,4% u 2017. godini), dok učešće premije UNIQA životnog osiguranja u ukupnoj premiji životnih osiguranja iznosi 12,5% (13,6% u 2017. godini).

U posmatranom periodu tri osiguravajuća društva (Lovćen osiguranje, UNIQA osiguranje i Sava Montenegro) ostvarila su najveći dio ukupne premije u Crnoj Gori, ukupno 68,0%.

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturisanoj premiji:

R.br.	Društvo za osiguranje	Bruto fakturisana premija 2018	Bruto fakturisana premija 2017	Promjena (%)	Učešće 2018 (%)	Učešće 2017 (%)
1	Lovćen (život. i neživot.)	32.880.893	31.265.239	5,2%	37,9%	38,2%
2	UNIQA (život. i neživot.)	13.370.077	12.308.488	8,6%	15,4%	15,1%
3	Sava Montenegro	12.804.286	12.354.736	3,6%	14,7%	15,1%
4	Generali Montenegro	11.058.600	10.852.894	1,9%	12,7%	13,3%
5	Grawe	6.897.599	6.976.380	-1,1%	7,9%	8,5%
6	Swiss	5.551.962	4.121.879	34,7%	6,4%	5,0%
7	Wiener Städtische	4.266.001	3.778.605	12,9%	4,9%	4,6%
8	Atlas	-	111.968	-100%	0,0%	0,1%
TOTAL		86.829.419	81.769.998	6,2%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta osiguranja u 2018. godini:

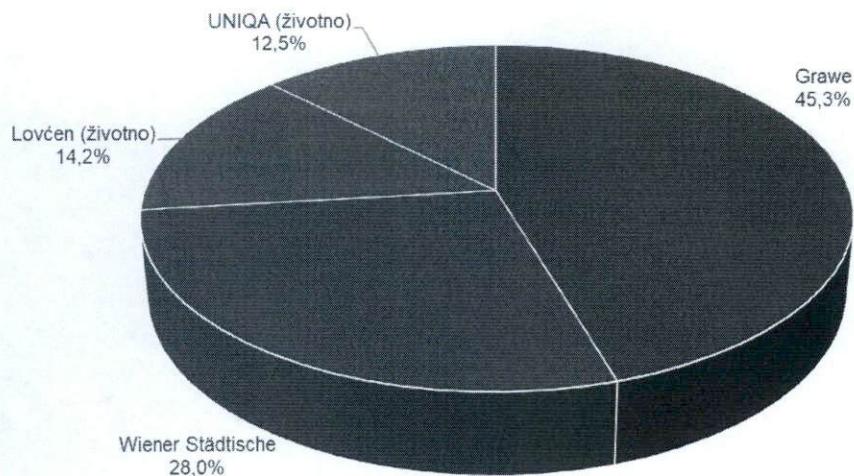
UNIQA osiguranje (posmatrano kumulativno za rezultate neživotnog i životnog osiguranja) je u 2018. godini ostvarilo rast od 8,6% u odnosu na 2017. godinu.

Učešće UNIQA osiguranja u ukupnoj bruto premiji životnih osiguranja ostvarenoj na tržištu životnih osiguranja u 2018. godini iznosi 12,5% (13,6% u 2017. godini).

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturisanoj premiji:

R.br.	Društvo za osiguranje	Bruto fakturisana premija 2018	Bruto fakturisana premija 2017	Promjena (%)	Učešće 2018 (%)	Učešće 2017 (%)
1	Grawe	6.897.599	6.976.380	-1,1%	45,3%	49,3%
2	Wiener Städtische	4.266.001	3.778.605	12,9%	28,0%	26,7%
3	Lovćen (životno)	2.158.562	1.373.821	57,1%	14,2%	9,7%
4	UNIQA (životno)	1.905.092	1.922.708	-0,9%	12,5%	13,6%
5	Atlas	-	111.777	-100%	0,0%	0,8%
TOTAL		15.227.254	14.163.291	7,5%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta životnih osiguranja u 2018. godini:

UNIQA životno osiguranje je u 2018. godini ostvarilo pad premije životnih osiguranja od 0,9% u odnosu na 2017. godinu.

Tržišni rast od 7,5% je ostvaren najvećim dijelom kroz osiguranje života i dopunska osiguranja lica uz osiguranje života, uz manji rast (u absolutnom iznosu) rentnog osiguranja u odnosu na 2017. godinu. U nastavku je prikaz premije osiguranja po vrsti životnog osiguranja za 2018. godinu, kao i poređenje promjene u odnosu na 2017. godinu.

Vrsta osiguranja	Bruto fakturisana premija 2018	Bruto fakturisana premija 2017	Promjena (%)
Osiguranje života	13.616.919	12.634.879	7,8%
Rentno osiguranje	51.606	42.730	20,8%
Dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života	1.555.529	1.481.183	5,0%
Ostale vrste životnih osiguranja	3.200	4.500	-28,9%
Total	15.227.254	14.163.291	7,5%

a) Rezultati poslovanja

Pregled ostvarenog rezultata

Društvo je za 2018. godinu iskazalo pozitivan poslovni rezultat poslovanja u iznosu od 120.020 EUR.

U EUR	2018	2017
Poslovni prihodi	1.863.594	1.888.796
Finansijski rezultat od ulaganja, neto	431.733	410.345
Ukupni prihodi	2.295.327	2.299.141
Poslovni rashodi	1.337.585	1.276.852
Troškovi sprovođenja osiguranja	837.721	876.867
Ukupni rashodi	2.175.307	2.153.719
Rashod na ime odloženog poreza	-	5.365
Neto dobit	120.020	140.057

U strukturi ukupnih prihoda učešće poslovnih prihoda je 81,19%. Obračunata bruto premija iznosi 1.905.092 EUR, dok premija predata u reosiguranje iznosi 58.871 EUR. Tokom 2018. godine, došlo je do smanjenja rezervi za prenosne premije u iznosu od 607 EUR.

U strukturi ukupnih rashoda učešće poslovnih rashoda je 61,49%. U okviru poslovnih rashoda najviše učestvuju rashodi naknada šteta u iznosu od 960.970 EUR i neto rashodi povećanja matematičke rezerve u iznosu od 287.015 EUR.

Ostvareni finansijski rezultat od ulaganja u 2018. godini iznosi 431.733 EUR. Prihodi od investiranja su ostvareni najvećim dijelom ulaganjem u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća dok manjim dijelom kroz kratkoročne depozite kod poslovnih banaka.

Prihodi od premije

U skladu sa strategijom grupacije akcenat se stavlja na profitabilne segmente i na sveobuhvatno servisiranje klijenata.

Pregled strukture ostvarene bruto premije u 2018. godini u poređenju sa ostvarenom bruto premijom u 2017. godini:

U EUR	2018	2017	% promjene
Osnovno životno osiguranje	1.751.097	1.759.075	-0,45%
Rentno osiguranje	30.376	42.730	-28,91%
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	120.419	117.703	2,31%
Druge vrste životnih osiguranja	3.200	3.200	-
	<u>1.905.092</u>	<u>1.922.708</u>	<u>-0,92%</u>

Ostvarena bruto premija u 2018. godini je 0,92% niža u odnosu na bruto premiju ostavarenu u 2017. godini. U skladu sa dugoročnom strategijom fokus je na dugoročnim osiguranjima sa godišnjim ili ispod godišnjim načinom plaćanja.

U okviru osnovnih životnih osiguranja, bruto premija jednokratnih osiguranja fakturisanih u toku 2018. godine iznosi 36.980 EUR, što predstavlja 1,94% fakturisane premije osnovnih životnih osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja

Tokom 2018. došlo je do pada ukupnih troškova sprovođenja osiguranja za 4,46%.

	2018	2017	% promjene
Troškovi pribave	(388.009)	(348.288)	11,40%
Troškovi uprave	(476.790)	(546.830)	-12,81%
Troškovi sprovođenja osiguranja	(864.800)	(895.118)	-3,39%
Provizija od reosiguranja	27.078	18.251	48,37%
Troškovi sprovođenja osiguranja umanjeni za proviziju osiguranja	-837.721	-876.867	-4,46%

Podaci o štetama

Društvu je u četvrtom kvartalu poslovne 2018. godine prijavljeno 543 šteta kod životnih vrsta osiguranja. Iz 2017. godine prenijeto je 18 neriješenih šteta u redovnom postupku i 7 štete u sporu. Od ovog broja pozitivno je riješeno 412 šteta u redovnom postupku i 5 štete u sporu, a kao neosnovano je odbijeno 115 šteta u redovnom postupku i 1 šteta u sporu, odnosno ostalo je neriješeno (rezervisano) 27 štete u redovnom postupku i 8 šteta u sporu. Neizvršenih obaveza po osnovu riješenih a neisplaćenih šteta Društvo nije imalo.

Likvidirane štete po vrsti osiguranja:

U EUR	2018	2017	% promjene
Osnovno životno osiguranje	850.838	482.471	76,35%
Rentno osiguranje	23.806	12.198	95,16%
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	47.328	38.151	24,05%
Ukupno	921.972	532.821	73,04%

Margina solventnosti

Društvo je obračunalo marginu solventnosti u skladu sa Pravilnika o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. list CG", br. 14/13).

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2018:

1. Margina solventnosti (osiguranje života, rentna osiguranja i dr.vrste živ.osig)	485.633
2. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (premijski metod)	21.785
3. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (metod šteta)	12.213
4. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2017.	20.878
5. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju tekuće 2018. godine	29.718
6. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju prethodne 2017. godine	15.545
7. Količnik (5/6)	1,91
8. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2018.	21.784

Ukupna margina solventnosti na dan 31.12.2018. (1+8)

507.417

Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2018	2017
Akcijski kapital	5.225.837	5.225.837
Akumulirani gubitak	(1.842.461)	(1.884.479)
Dobit prethodne godine	0	0
Dobit (gubitak) tekuće godine	120.020	140.057
	3.503.396	3.481.415
Nematerijalna imovina	(8.104)	(6.734)
I OSNOVNI KAPITAL	3.495.292	3.474.681
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3.495.292	3.474.681
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3.495.292	3.474.681

Garantni kapital Društva veći je od:

- iznosa propisanog članom 21, odnosno članom 201a. Zakona o osiguranju, tj. od iznosa akcijskog kapitala koji za poslove životnih vrsta osiguranja kojima se Društvo bavi iznosi 3.000.000 EUR,
- margine solventnosti Društva,

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina, te nakon odbitka gubitaka ima kapital u visini od EUR 3.495.292, izračunat u skladu sa članom 92 Zakona o osiguranju. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

Racio solventnosti izračunat na dan 31.12.2018. godine iznosi 143,99% (2017: 157,94%).

Bruto tehničke rezerve

Struktura bruto tehničkih rezervi na dan 31.12.2018. data je u sljedećem prikazu:

u EUR	2018	2017
Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja	7.083.962	6.750.710
Bruto rezervisanja za učešće u dobiti	365.633	313.830
Bruto prenosne premije	24.569	25.176
Bruto rezervisanja za štete nastale prijavljene	32.359	31.003
Bruto rezervisanja za štete nastale neprijavljenе	26.184	12.933
UKUPNO	7.532.706	7.133.652

Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Na dan 31.12.2018. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložene su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)	% ograničenja pojedinačnih deponovanja i ulaganja
Državne hartije od vrednosti	6.862.705,70	91,11%	
Depoziti kod banaka - Komercijalna banka ad Budva	100.000,00	1,33%	100%
Depoziti kod banaka - Societe General banka ad	50.000,00	0,66%	20%
Depoziti kod banaka - Nova Banka	10.000,00	0,13%	20%
Depoziti kod banaka - Addiko Banka	310.000,00	4,12%	20%
Depoziti kod banaka - Erste banka	100.000,00	1,33%	20%
Depoziti kod banaka - Hipotekarna banka	100.000,00	1,33%	20%
UKUPNO:	7.532.705,70	100,00%	

Ukupne tehničke rezerve se najvećim dijelom pokrivaju iz ulaganja u državne obveznice (91,11%), dok se ostatak bruto tehničkih rezervi pokriva iz depozita (u ukupnom procentu od 8,89%).

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31.12.2018. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl.list CG“, br. 62/18).

Likvidnost Društva

Pokazatelj likvidnosti Društva utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) i na dan 31.12.2018. godine je iznosio 2,49 (na dan 31.12.2017: 2,87) što pokazuje da je Društvo likvidno.

U EUR	31.12.2018	31.12.2017
Likvidna sredstva	784.215	984.529
Gotovinska sredstva na računima	46.622	152.033
Depoziti po viđenju, depoziti s rokom dospijeća od 14 dana	670.000	751.430
Realno očekivani prilivi u narednih 14 dana po osnovu premija, imajući u vidu prosječan dnevni priliv u posljednjih godinu dana	67.593	81.066
Obaveze	315.385	342.839
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	81.492	66.731
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	2.019	629
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja i druge kratkoročne obaveze	120.805	113.715
Ostale obaveze	73.061	154.047
Obaveze i svi drugi odloženi izdaci koji nijesu iskazani kao obaveza u bilansu stanja, ali za koje je izvjesno da će nastupiti u roku od 14 dana od dana za koji se obračunava pokazatelj likvidnosti	38.006	7.718
Pokazatelj likvidnosti	2,49	2,87

b) Organi upravljanja

Odbor direktora: Gordana Bukumirić – predsjednik
 Gerald Muller – član
 Alexander Breit – član

Izvršni direktor: Mersiha Hot

Članovi izvršnog i nadzornog odbora ne poseduju akcije društva.

Aкционари

U EUR	31.12.2018		31.12.2017	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Unika International Beteiligungs GMBH, Austrija	4.876.619	93,32	4.876.619	93,32
Unika a.d. za osiguranje, Beograd	349.218	6,68	349.218	6,68
Ukupno	5.225.837	100	5.225.837	100

Podaci o akcijama

CFI kod:	ESVUFR
CFI opis:	obične akcije, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti otplaćeno, glase na ime
ISIN:	MEZEOSRA1PG9
Nominalna vrijednost (u EUR):	24,7200
Ukupna količina:	211.432

3. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U toku 2018. godine Društvo nije imalo ulaganja u cilju zaštite životne sredine.

4. Planirani budući razvoj

Od ulaska na tržište osiguranja UNIQA osiguranje ad je imala multikanalnu strategiju prodaje, usmjerenu prije svega na razvoj koncepta i modela prodaje proizvoda osiguranja za građanstvo i mala i srednja preduzeća.

Tokom godina uvođeni su kako novi kanali prodaje (bankarski kanal prodaje) tako i novi koncepti prodaje u digitalizaciji i alternativnim kanalima prodaje. Pored toga, uz razvoj kanala prodaje i digitalizacije, UNIQA je istovremeno razvijala nove proizvode i nove načine komunikacije sa klijentima a sve u cilju zadovoljavanja različitih potreba klijenata i podizanja nivoa usluge i srevisa na tržištu.

Kao rezultat dosadašnjih aktivnosti i promjena UNIQA i u narednim periodima ima planove razvoja kako kanala prodaje tako i proizvoda i zaposlenih.

Strateški i dugoročni cilj UNIQA osiguranja jeste pozicioniranje na tržištu kao jednog od vodećih društava za osiguranje iz oblasti proizvoda banko osiguranja, putnog zdravstvenog osiguranja i osiguranja malih i srednjih preduzeća. Na osnovu svoje misije i vizije, potencijala, strategije UNIQA Grupe, analiza tržišta kao i ostalih analiza i podataka, Društvo je definisalo svoje strateške ciljeve između kojih se posebno izdvajaju:

- Povećanje nivoa premije;
- Povećanje broja klijenata;
- Optimalan rast i unaprijeđenje produktivnosti prodajne mreže;
- Povećanje profitabilnosti;
- Urednu i blagovremenu isplatu obaveza;
- Striktno poštovanje zakonskih propisa i proaktivno usklađivanje sa rješenjima iz Zakona i podzakonskih akata.

Društvo za potrebe razvoja životne kompanije je planiralo nekoliko važnih koraka i to::

1. Izmjena i usklađivanje proizvoda osiguranja života shodno smjernicama grupe;
2. Fokus u prodaji na proizvode bez štedne komponente;
3. Povećanje prodaje osiguranja života (riziko kredit) u okviru bankarskog kanala;
4. Razvoj ili akvizicija još jednog eksternog partnera za prodaju proizvoda osiguranja života;
5. Povećana aktivnost i monitoring rada ekskluzivne prodaje u životnom osiguranju;
6. Izmjena pravilnika za obračun varijabile za životno osiguranje,

Na ovaj način Društvo očekuje značajno veću efektivnost u radu zaposlenih u prodaji koji će se reflektovati kroz značajno povećanje premije u drugim vrstama osiguranja koja nisu obavezna.

Društvo planira da ostvari rast premije u svim godinama u odnosu na bruto premiju ostvarenu u 2018. godini a osnovu za ovaj rast predstavlja strategija fokusirana na povećanje produktivnosti prodaje, povećanje racia obnove kroz dugoročnu saradnju sa klijentima i partnerima, konstantno podizanje kvaliteta usluge i implementaciju novih proizvoda osiguranja uz dodatni razvoj digitalnih kanala prodaje, affinity biznisa, razvoj alternativnih modela prodaje osiguranja uz nisku cijenu distribucije i troškova.

Takođe, pored naznačenog razvoja digitalnih kanala prodaje i ostalih alternativnih sa nižim troškovima distribucije društvo za osiguranje će i dalje ulagati u jačanje interne mreže pribave (Ekskluzivni kanal prodaje), razvoj saradnje s bankama i prodaju osiguranja kroz bankoosiguranje mahom usmjerjenih na poslovnu saradnju sa stanovništvom, kao i sa malim i srednjim preduzećima.

Od osnivanja kompanije razvoj je usmjeren na više kanala prodaje. Najveći napori tokom proteklih godina su uloženi u ekskluzivni kanal prodaje koji primarno ima za cilj razvoj zaposlenih u pravcu što boljeg razumijevanja prodaje osiguranja sa jedne strane i što boljeg servisa prema klijentima sa druge strane. S obzirom na to da ekskluzivni kanal prodaje predstavlja jednu od okosnica poslovanja čitave UNIQA grupe, ali i jedan od ključnih segmenata za razvoj, Društvo će u skladu sa tim i u budućnosti za cilj imati dalji razvoj ovog kanala.

Ključni elementi razvoja za ekskluzivni kanal će se bazirati i na „Cross-selling“ i „Up-selling“ aktivnostima. S obzirom na to da je broj klijenata ograničen brojem stanovnika, razvoj se mora usmjeriti na povećanje broja proizvoda po klijentu, odnosno povećanje premije osiguranja po klijentu za određeni proizvod. Primarne aktivnosti „Cross-sellinga“ i „Up-sellinga“ su sljedeće:

- Korišćenje velike baze klijenata UNIQA neživotnog osiguranja;
- Kontinuirana edukacija zaposlenih u kanalu prodaje na poljima motivacije, načina prodaje i namjene proizvoda osiguranja života;
- Kreiranje prodajnih kampanja koje imaju za cilj povećanje zainteresovanosti kupaca za proizvod osiguranja života;
- Razvoj IT infrastrukture koja će omogućiti lakšu dostupnost proizvoda osiguranja života saradniku prodaje i klijentu.

Osim ekskluzivnog kanala prodaje, od važnosti je navesti i to da je Društvo za veoma kratak period uspostavilo odlične odnose sa bankama koje posluju na teritoriji Crne Gore, koje su danas partneri Društva u oblasti životnog osiguranja, čime se ono izdvojilo kao pionir u razvoju bankosiguranja u Crnoj Gori. Ozbiljan pristup razvoju bankosiguranja iziskivao je dosta posvećenosti pa je za njegov razvoj formiran tim koji se bavi isključivo bankosiguranjem i odnosom sa bankama. Da bi se razvoj odvijao u skladu sa planiranim, razvijena su i aplikativna rješenja koja se koriste od strane banaka, radi ubrzanja svih procesa, kako prodajnih, tako i razvojnih.

Bankosiguranje će i u budućnosti biti jedan od ključnih segmenata za dalji razvoj Društva, uzimajući u obzir činjenicu da je bankosiguranje oblast osiguranja koja je tek na početku razvoja.

Pored razvoja ekskluzivnog kanala prodaje i bankosiguranja, odnosi i saradnja sa brokerima takođe imaju veliki značaj. Društvo je saradnju sa brokerima uspostavljalo i održavalo na veoma visokom nivou, a što će se nastaviti i u budućnosti, jer brokeri predstavljaju jedne od najznačajnijih eksternih partnera u oblasti osiguranja kada je Crna Gora u pitanju.

Kao jedan od ključnih modela razvoja prodaje putem brokerskog kanala su:

- Učešće u nagradnim takmičenjima posrednika;
- Razvoj informacionih tehnologija koje će omogućiti lakšu i bržu komunikaciju brokera sa Društвom za osiguranje;
- Kreiranje posebne prodajne jedinice u okviru Društva za osiguranje koja će isključivo biti posvećena saradnji sa brokerima u dijelu životnih osiguranja.

Posljednji, ali ne i manje važan aspekt budućeg razvoja prodaje životnog osiguranja će biti usmjeren na „Key account“ aktivnosti, koje uglavnom imaju za cilj promociju životnog osiguranja u velikim Privrednim sistemima kao i Javnim Upravama.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

a) Istraživanje tržišta

Društvo se aktivno bavi istraživanjem i monitoringom lokalnog tržišta i evropskih trendova u cilju unapređenja postojećih i razvoja novih proizvoda a u cilju prilagođavanja svojih proizvoda zahtevima tržišta kao i praćenje drugih makroekonomskih pokazatelja koji utiču na poslovanje.

S obzirom da je Društvo dio UNIQA grupacije koja posluje na 14 različitim tržišta dijeljenjem “know-how” između čerki kompanija omogućava se donošenje inovacija na tržište osiguranja Crne Gore.

Metodama anketiranje klijenata (internih i eksternih), mistry shoppinga, godišnje proaktivno Društvo ispituje nivo zadovoljstva svojih klijenata i unapređuje svoje procese, proizvode i usluge na osnovu rezultata.

b) Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Društvo je od samog početka poslovanja u Crnoj Gori orijentisano na razvoj zaposlenih. Zadovoljstvo nam je da smo zaposlenima na svim nivoima omogućili različite edukacije i da konstantno radimo na sistemskom unaprijeđenju u pogledu edukacije unutar kompanije. Ponosni smo na međusektorsku saradnju i timsku atmosferu.

Zaposleni koji se bave edukacijom i razvojem ljudskih resursa iskustvom i posvećenošću prenose, ne samo znanja i vještine neophodne za nesmetano obavljanje posla, već i osnovne vrijednosti naše kompanije kako bi se novozaposleni lakše uklopili u organizaciju i izgradili kao profesionalci.

Uvedena je E-learning platforma za edukaciju zaposlenih u prodajnim kanalima u kojima se nalaze različite teme za učenje i testiranje.

Društvo se bavi edukacijom ne samo zaposlenih u prodaji osiguranja već značajnu edukaciju posvećuje i edukaciji zaposlenih u administraciji i poboljšanju njihovih poslovnih vještina. Za zaposlene organizujemo veliki broj internih obuka i eksternih edukacija u cilju unaprijeđenja vještina koje se mogu koristiti u poslovne svrhe.

Ključni alat nam je edukacija, kojom unaprjeđujemo status kompetencija koje su grupni standard i potreba zaposlenih na svim pozicijama.

Kontinuirano praćenje performansi omogućilo nam je da putem interne rotacije promovišemo one zaposlene koji su osim dobrih rezultata pokazali proaktivnost, inovativnost i otvorenost za dalje učenje.

6. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Društvo nije kupovalo udjele i otkupljivalo sopstvene akcije u toku 2018. godine.

7. Postojanje poslovnih jedinica

Društvo ne poseduje nezavisne poslovne jedinice.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Bilansna aktiva na kraju 2018. godine iznosi 11.426.531 EUR. U strukturi aktive najveći dio se odnosi na finansijske plasmane 94%, dok je strukturi pasive najveći udio tehničkih rezervisanja 65%.

U EUR	2018
Finansijski plasmani	10.803.385
Gotovina	46.622
Potraživanja	121.333
Ostala aktiva	465.191
AKTIVA	11.436.531
Kapital	3.503.396
Rezervisanja	7.532.706
Ostala pasiva	400.429
PASIVA	11.436.531

Finansijski plasmani (investicioni portfolio Društva) sastoje se od dugoročnih ulaganja u državne obveznice i kratkoročnih plasmana u depozite. Cilj ulaganja je dugoročno obezbeđenje likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti Društva, izmirenje budućih obaveza, kao i disperzija rizika. Dugoročna ulaganja predstavljaju ulaganja u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća, dok su depoziti uloženi kod banaka u zemlji oročeni najviše do godinu dana.

Društvo je dužno da ulaže sredstva tehničkih rezervi u oblike imovine propisane Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje. Struktura ulaganja je usklađena sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl.list CG“, br. 62/18).

9. Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljenе transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Zbog specifične djelatnosti osiguranja, osnovne oblasti upravljanja rizicima u Društvu su:

- Rizici osiguranja
- Rizik solventnosti
- Rizik investiranja
- Finansijski rizici (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti)
- Operativni rizici

U okviru rizika osiguranja, najznačajniji rizici su premijski rizik (adekvatno formirane cijene) i rizik neadekvatnog formiranih rezervisanja (za preuzete obaveze iz osiguranja). Upravljanje rizikom osiguranja vrši se redukcijom objektivnog rizika različitim metodama: definisanjem limita za preuzimanje rizika, preventivom, selekcijom osiguranika prema rizičnosti, uvođenjem franšize pri osiguranju i slično, i metodom transfera rizika kroz reosiguranje.

Rizikom solventnosti Društvo upravlja obezbeđenjem odgovarajuće adekvatnosti kapitala, što je utvrđeno regulatornim zahtevima i internim aktima. Adekvatnost kapitala prema domaćim propisima je utvrđena po principima koncepta Solventnost I, što se odnosi na zahtevanu marginu solventnosti i garantni kapital, odnosno garantnu rezervu (raspoloživa margina solventnosti). Cilj Društva je da obezbijedi da je zahtijevana margina solventnosti, odnosno garantna rezerva u svakom momentu iznad propisanog nivoa što obezbjeđuje sigurnost poslovanja. Metode koje se pri tome koriste jesu kontinuirano praćenje pokazatelja solventnosti i ukoliko se uoči pad vrijednosti pokazatelja ispod zahtijevanog nivoa, eskaliranje u skladu sa internim procedurama.

Rizikom investiranja Društvo upravlja rukovodeći se stabilnim i predvidljivim prinosima kako bi obezbijedilo sigurnost ulaganja. U cilju upravljanja rizikom investiranja, Društvo se strateški opredijelilo za dvokomponentni investicioni portfolio: ulaganja u državne obveznice i depozite banaka. Struktura ulaganja u pogledu ročnosti i diversifikacije u prvom redu definisana je zakonskom regulativom, dok Duštvo dodatno definiše limite u udjele pojedinih ulaganja internim smjernicama za ulaganje.

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima koji predstavljaju vjerovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Društva. Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (rizik promene deviznog kursa, kamatni rizik i rizik promjene cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Operativni rizici definisani su kao rizici od gubitka zbog neadekvatnih i neuspjelih internih procesa ili zbog gubitaka izazvanih od strane sistema, ljudskih resursa ili eksternih događaja. Operativni rizici uključuju zakonski rizik, a posebno se razmatra strateški i reputacioni rizik. Društvo najvećim dijelom se suprotstavlja ovim rizicima putem efikasnog sistema internih kontrola.

10. Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

a) Izloženost cjenovnom riziku

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

Rizik promjene cijena Društvo izbjegava odlučujući se za ulaganja koja se drže do dospijeća, pri čemu uticaj promjene tržišnih cijena nema značajan uticaj za finansijski položaj Društva. Društvo upravlja kreditnim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvakasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Obzirom da su finansijski plasmani, hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospijeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

	Ulaganja koja se drže do dospijeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2018.						
Kuponske državne obveznice	10.133.386	10.458.937	-	-	10.133.386	10.458.937
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	670.000	670.000	670.000	670.000
Ukupno	10.133.386	10.458.937	670.000	670.000	10.803.386	11.128.937
31. decembar 2017.						
Kuponske državne obveznice	9.588.515	10.075.346	-	-	9.588.515	10.075.346
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	751.430	751.430	751.430	751.430
Ukupno	9.588.515	10.075.346	751.430	751.430	10.339.945	10.745.346

b) Izloženost kreditnom riziku

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	Potraživanja		Plasmani		Hartije od vrijednosti	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Potraživanja za premiju	83.049	99.093	-	-	-	-
Ostala potraživanja	47.827	45.446	-	-	-	-
Bruto plasmani	-	-	670.000	751.430	10.133.386	9.588.515
Ispravka vrijednosti	(9.543)	(18.210)	-	-	-	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	121.333	126.330	670.000	751.430	10.133.386	9.588.515

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan 31.12.2018:

U EUR	2018
Dužničke hartije od vrijednosti - ulaganja koja se drže do dospijeća	10.133,386
Potraživanja od banaka	670,000
Potraživanja iz finansiranja	-
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	-
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	121,333
Gotovina	<u>46,622</u>
Ukupno	10.971,341

c) Izloženost riziku likvidnosti i novčanog toka

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo razmatra stanje gotovinskih računa i depozita na dnevnom nivou, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima uslijed neočekivano većih odliva. Racio likvidnosti Društva, utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) je 2,49, što pokazuje da je Društvo likvidno.

Sljedeća tabela predstavlja strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno da dan 31. decembra 2018. godine:

Na dan 31.12.2018.	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
U EUR					
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice	1.972.646	7.512.935	647.805	-	10.133.386
Potraživanja od banaka- depoziti	670.000	-	-	-	670.000
Potraživanja iz finansiranja	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu premije	73.506	-	-	-	73.506
Ostala potraživanja	47.827	-	-	-	47.827
Gotovina	46.622	-	-	-	46.622
Ukupna finansijska imovina	2.810.600	7.512.935	647.805	-	10.971.340
Finansijske obaveze					
Ostale obaveze	(277.378)	-	-	-	(277.378)
Obračunati troškovi	(120.882)	-	-	-	(120.882)
Ukupne finansijske obaveze	(398.261)	-	-	-	(398.261)

Na dan 31.12.2018. godine Društvo je obezbijedilo adekvatan nivo kapitala.

11. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Budući da je izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju i da se na strani pasive u najvećem procentujavljaju obavezna tehnička rezervisanja za preuzete obaveze iz ugovora o osiguranju, Društvo nastoji da obezbijedi sigurnost u izmirenju budućih obaveza i profitabilnost Društva kroz aktivno upravljanje imovinom Društva.

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik rezerve životnih osiguranja uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik oboljevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu.

Adekvatnost obaveza se procjenjuje uvezši u obzir odgovarajuću imovinu (fer i knjigovodstvenu vrijednost, valutu i osjetljivost na kamatne stope), promjene u kamatnim stopama i kursevima valuta i razvoj smrtnosti, oboljevanja, učestalosti i iznosima šteta u životnom osiguranju, odustajanjima i troškovima kao i opštim uslovima na tržištu. Posebna pažnja posvećuje se adekvatnosti obaveza iz poslova životnog osiguranja.

Pribava osiguranja života je definisana Procedurom za procenu rizika u životnom osiguranju. Prilikom zaključivanja životnog osiguranja, svi osiguranici nezavisno od pristupne starosti i visine osigurane sume popunjavaju upitnik o zdravstvenom stanju, koji je sastavni dio ponude osiguranja života. U slučaju veće osigurane sume traži se dodatna ljekarska dokumentacija. Svaka ponuda osiguranja života sadrži i određena isključenja koja se obavezno navode na polisi.

Ostala interna akta koje je Društvo usvojilo za upravljanje rizicima osiguranja su: Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik, Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete i Pravilnik o uslovima i načinu reosiguranja.

Izloženost različitim finansijskim rizicima Društvo izbjegava i/ili svodi na minimum odlučujući se za konzervativnu politiku ulaganja, što je opisano u prethodnim tačkama. Plasmani slobodnih novčanih sredstva su prije svega definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18), a Društvo je razvilo i svoje interne akte: Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva i Smjernice za ulaganje sredstava koji se ažuriraju na godišnjoj osnovi.

Društvo je formiralo Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja “rizičnog profila” Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

U Podgorici, 29.03.2019.

UNIQA životno osiguranje a.d. Podgorica

Mersiha Hot
Izvršni direktor
Mersiha Hot
